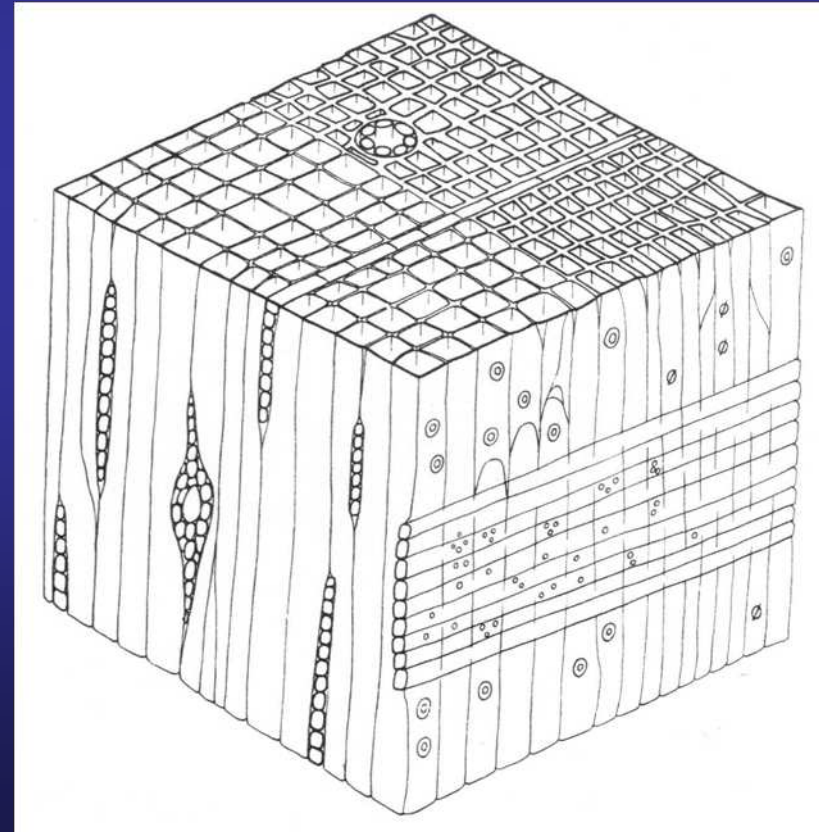

**MIKROSKOPICKÁ
STAVBA
DŘEVA**

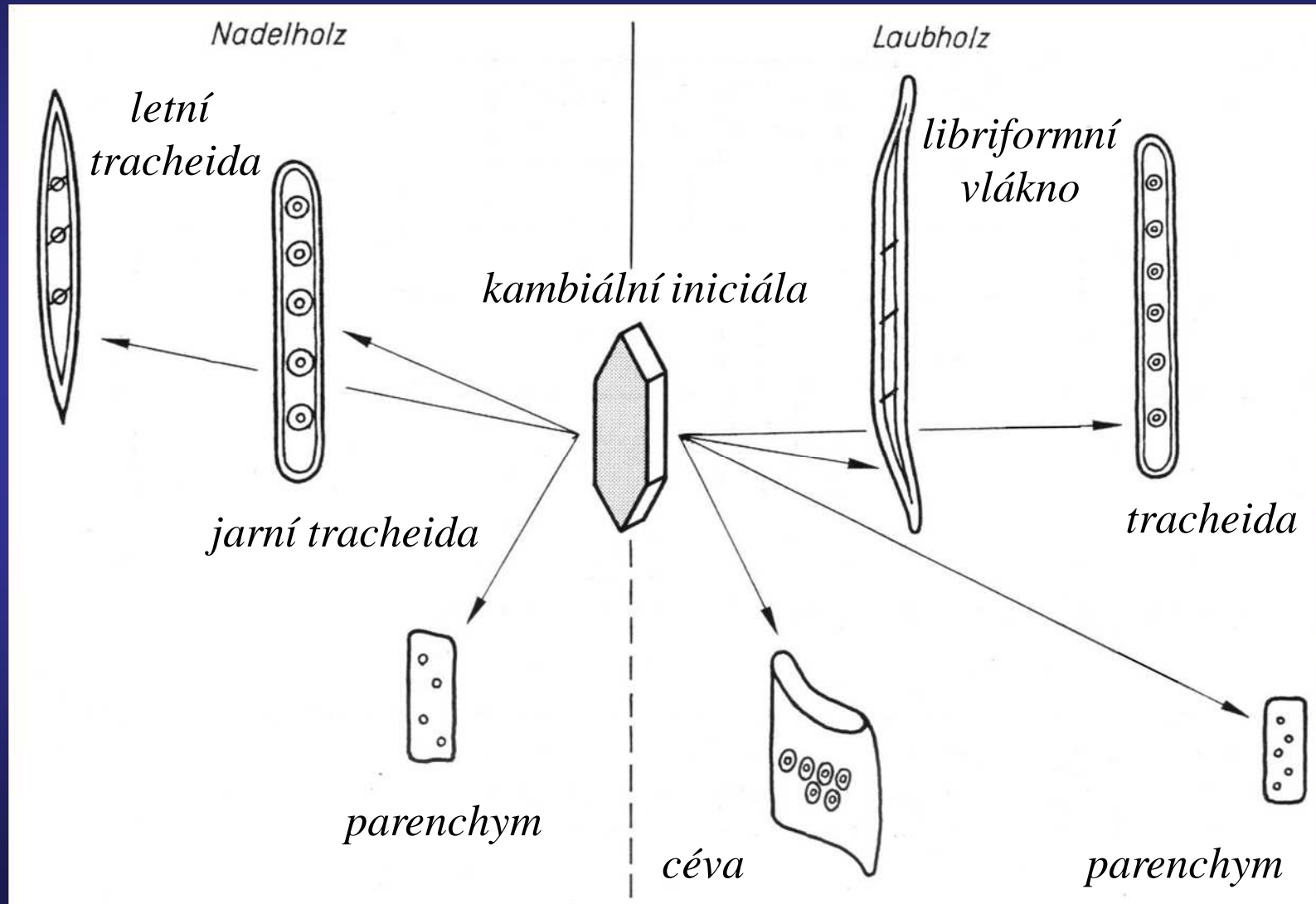
JEHLIČNANY

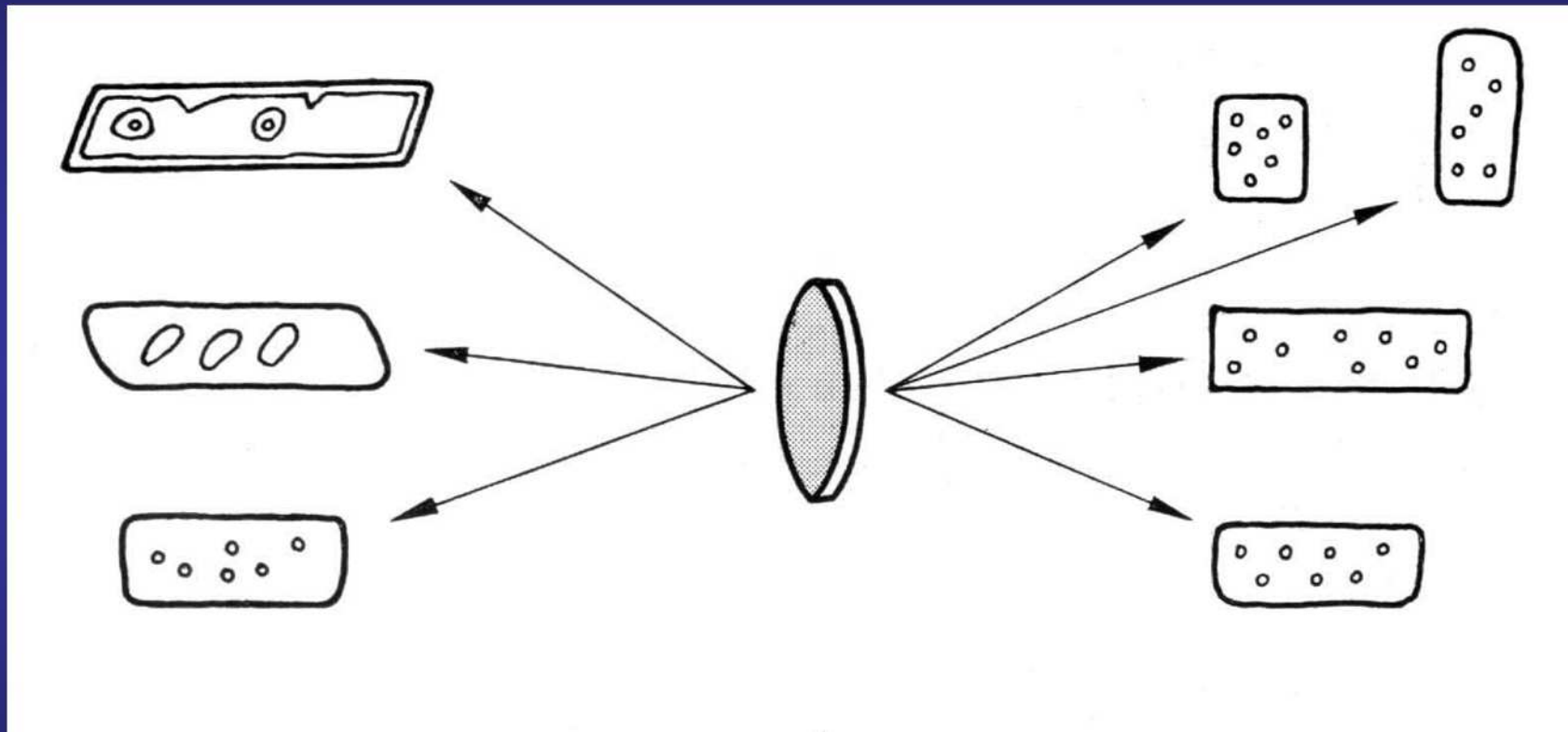
- starší
- jednoduchá stavba
- pravidelnost

JEHLIČNANY

LISTNÁČE

iniciála dřevových paprsků = příčně orientované elementy

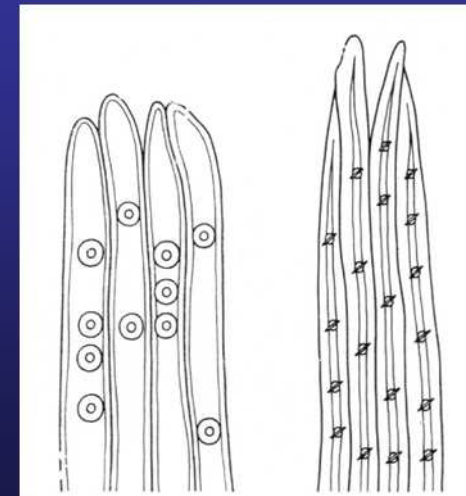
- **tracheidy (cévice) 90 – 94 %**
- **parenchymatické buňky 6 – 10 %**
(dřeňové paprsky, pryskyřičné kanálky a podélný parenchym)

modřín:

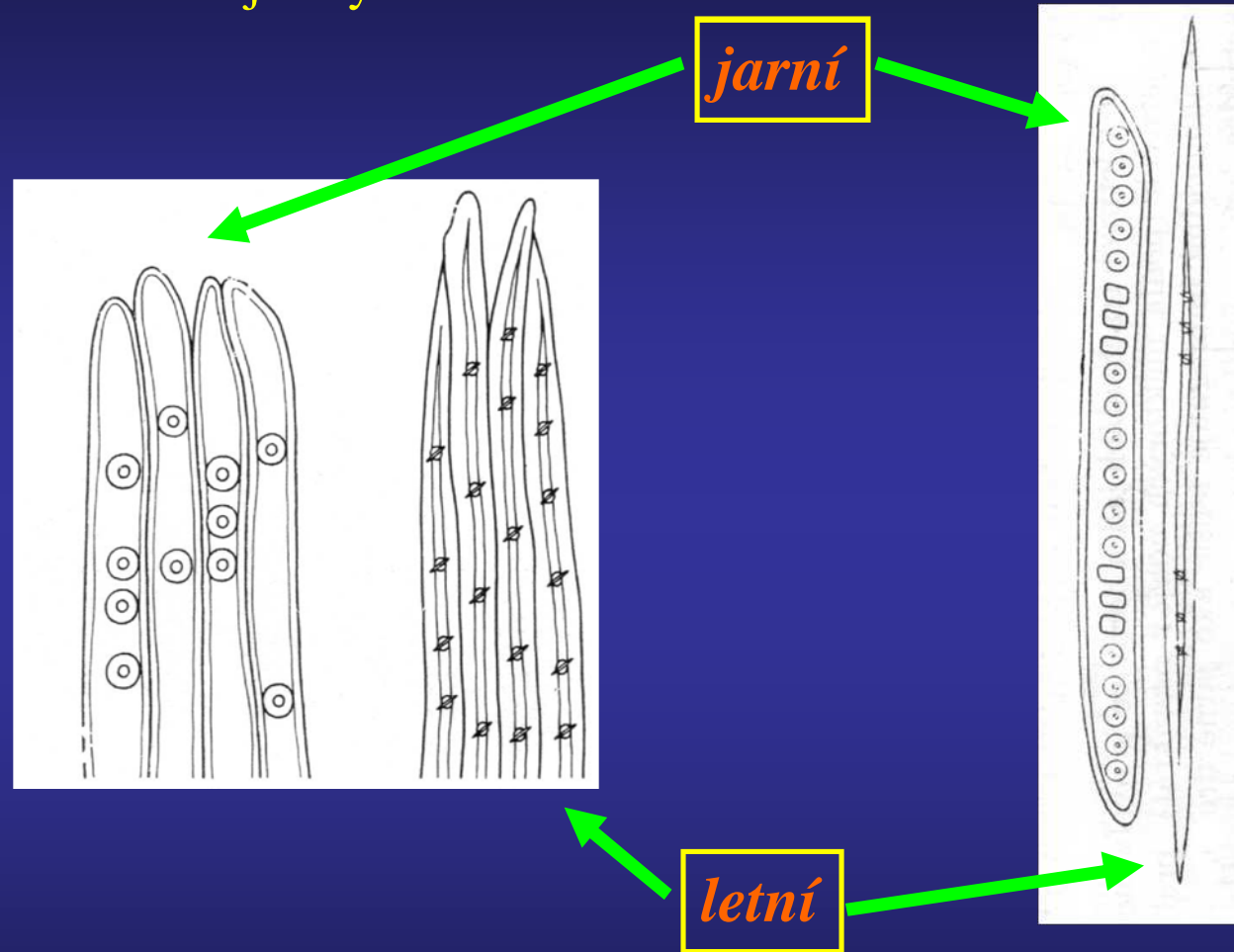
- tracheidy = 89 %
- dřeňové paprsky = 10 %
- pryskyřičné kanálky = 0,1 %
- dřevní parenchym = 0,9 %

TRACHEIDY

- základní anatomické elementy dřeva jehličnanů
- protáhlé buňky s různým zakončením
- průřez
- mechanická a vodivá funkce
- ***jarní a letní***
- ***příčné*** (ležaté) tracheidy
- ***dvůrkaté ztenčeniny***
- spirální ***ztluštěniny***

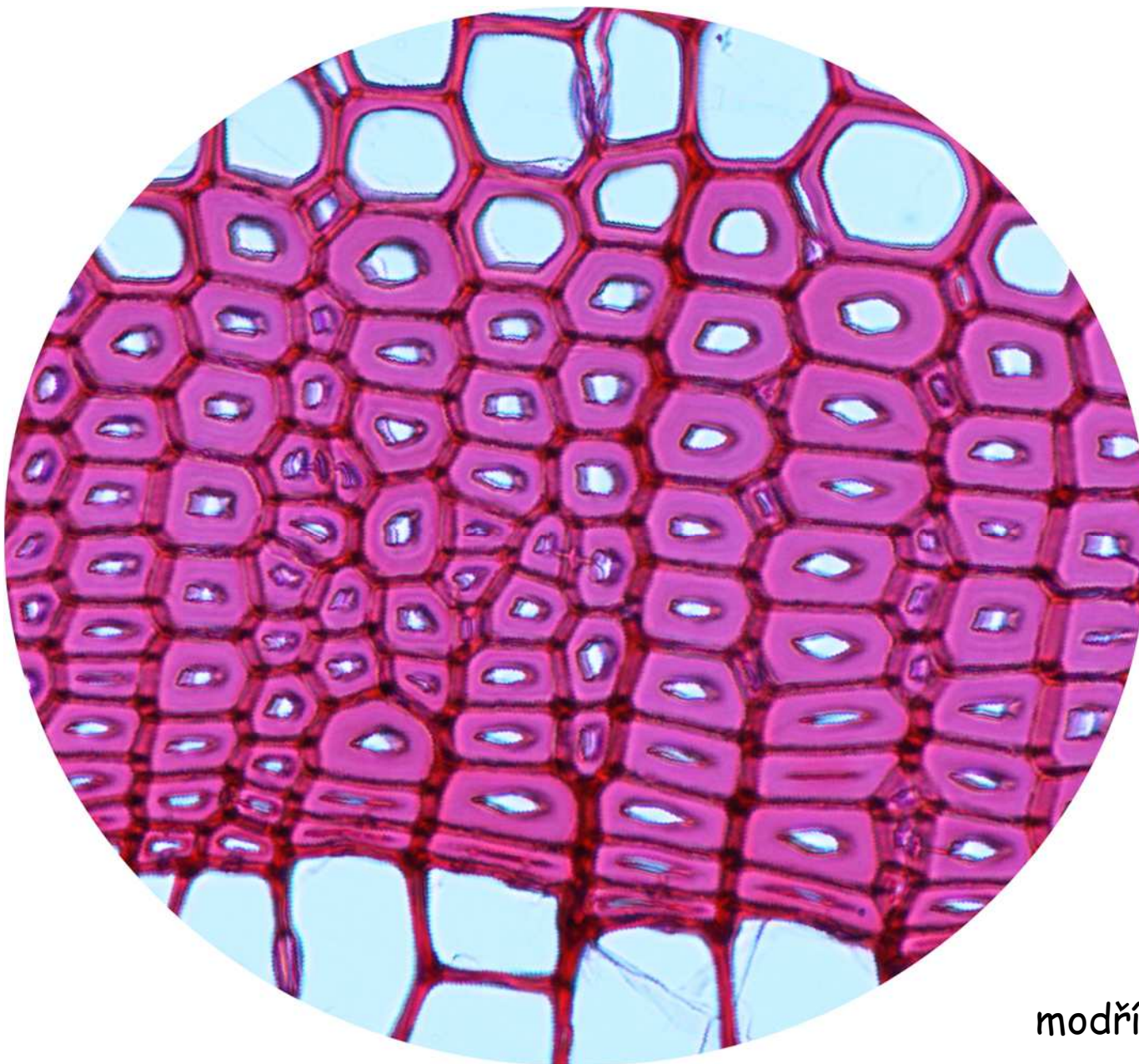

jarní = vodivá funkce, tenkostěnné, kratší, zaoblené konce,
na radiální stěně velké dvojtečky

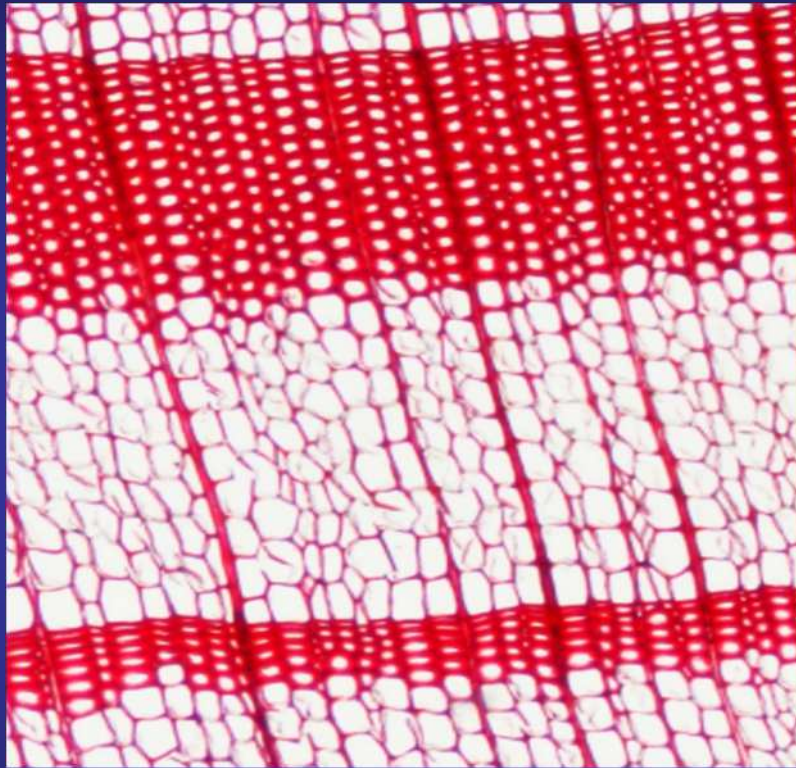
letní = mechanická funkce, tlustostěnné, delší, zašpičatělé,
málo a pouze štěrbinovité dvojtečky

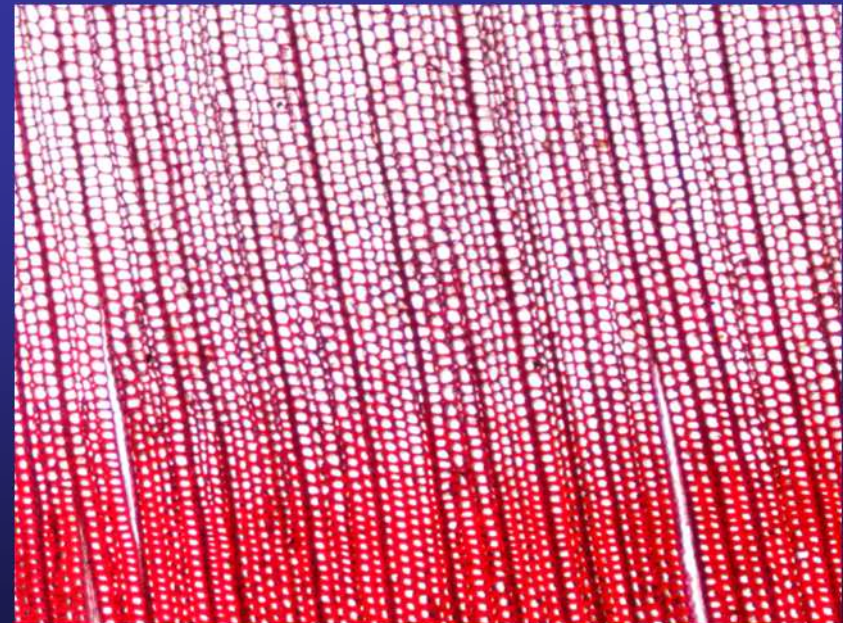

modřín 200x

přechod jarní – letní dřevo

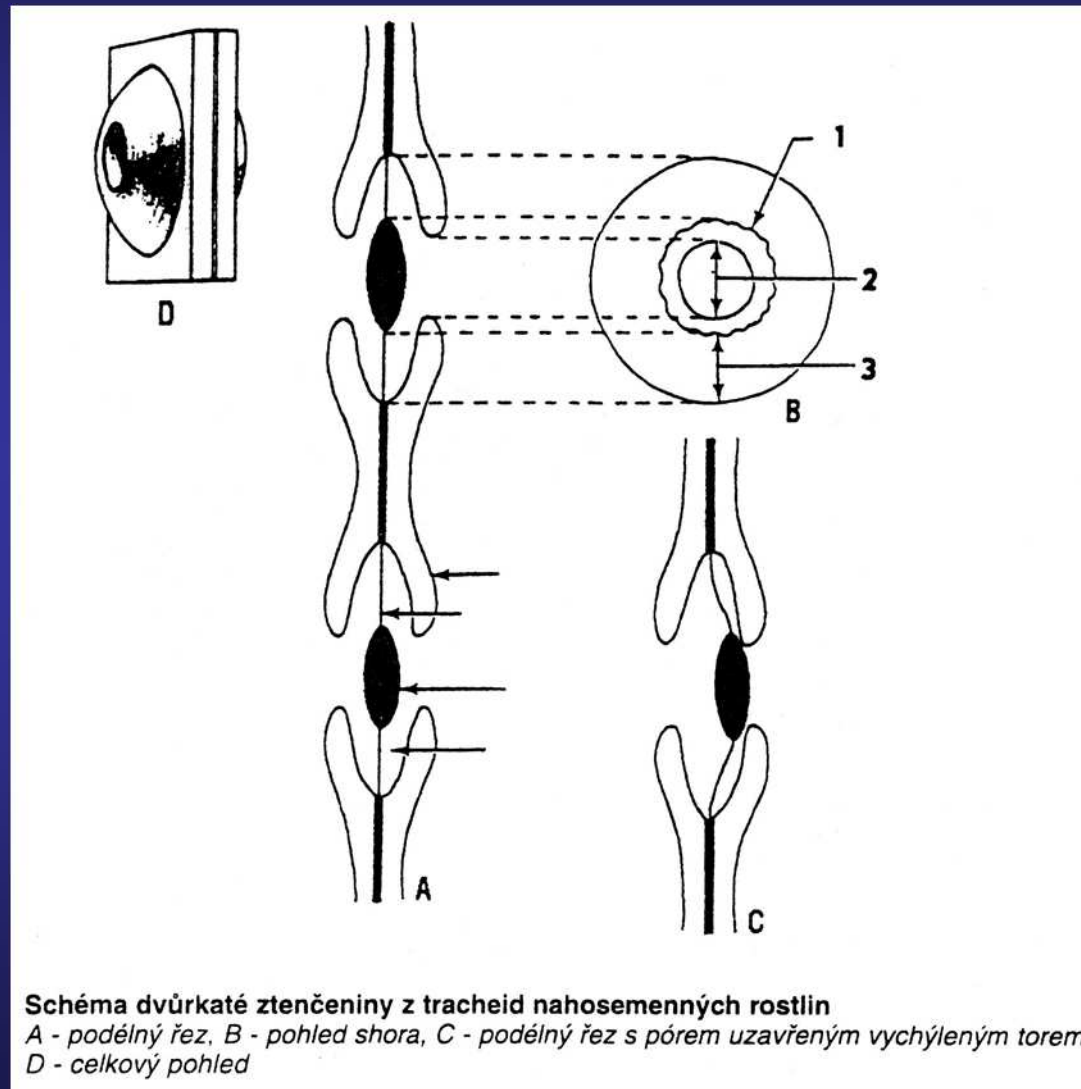
40x

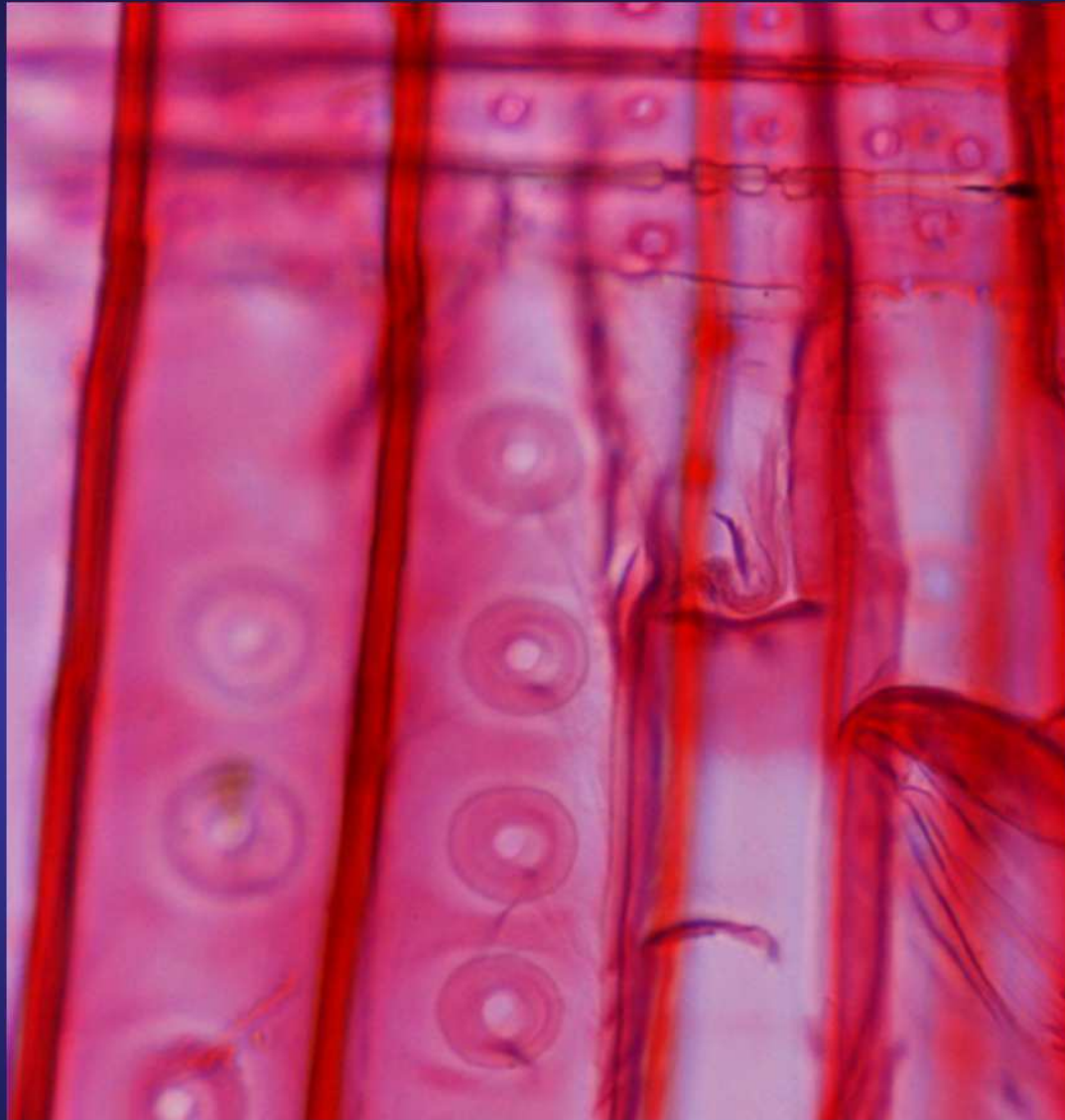

40x

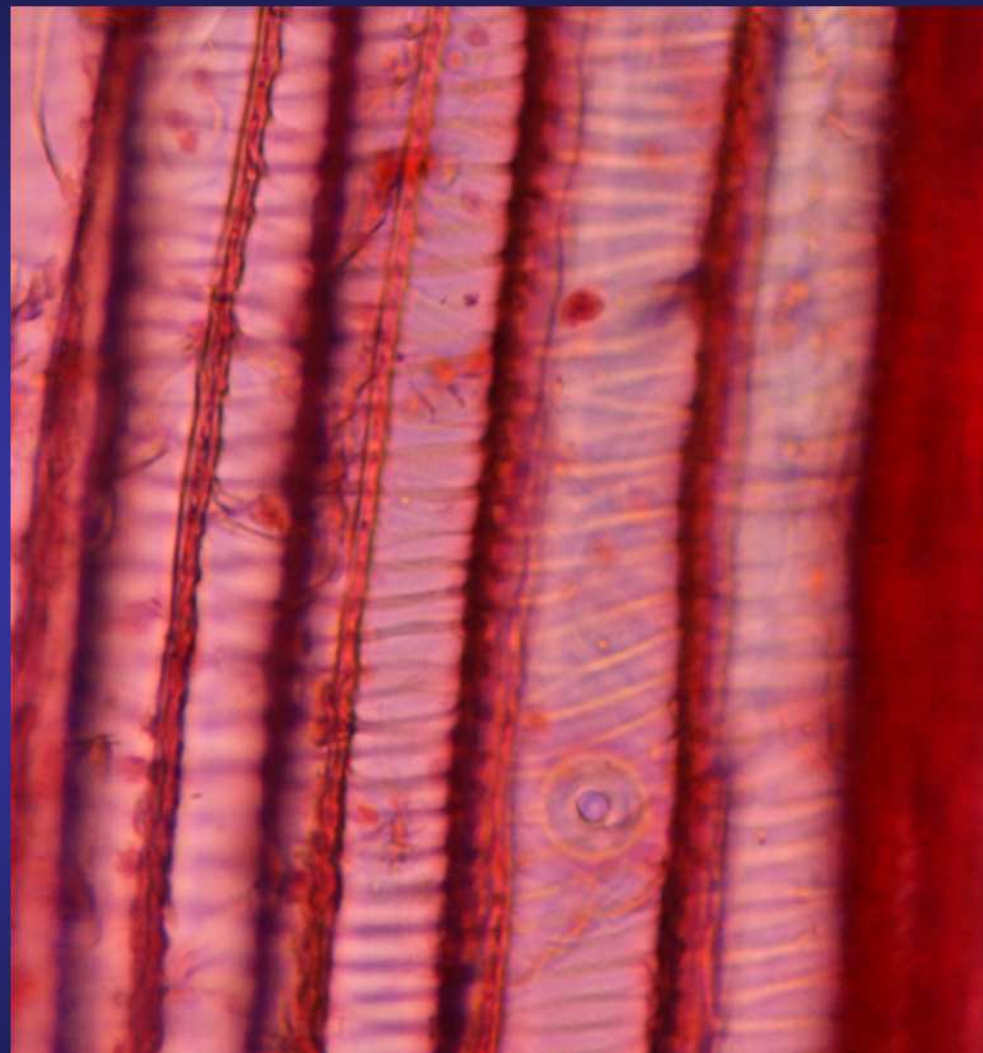
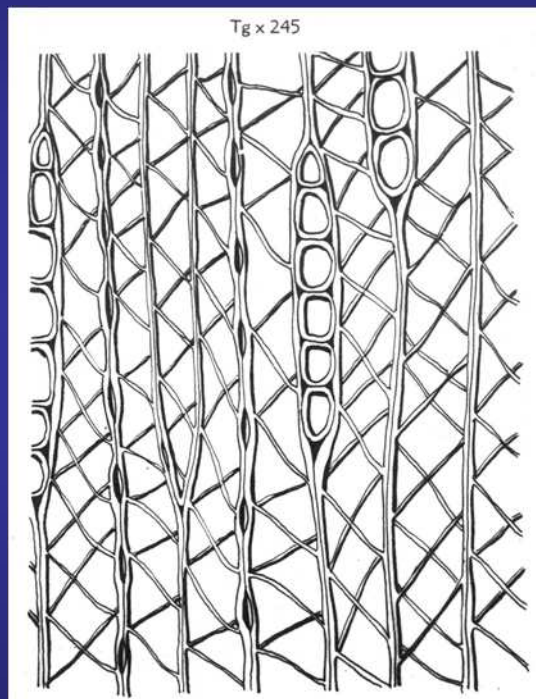
ztenčiny

400x

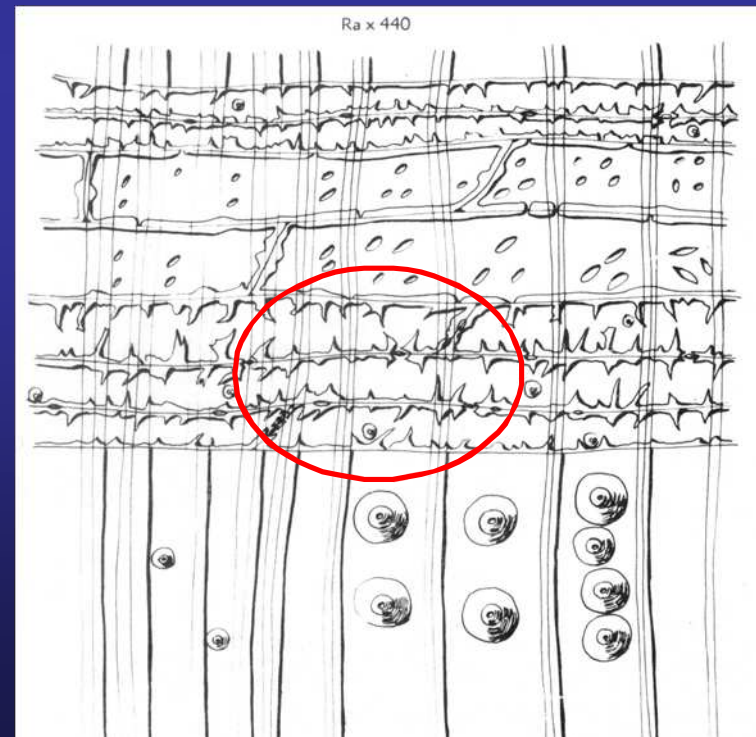
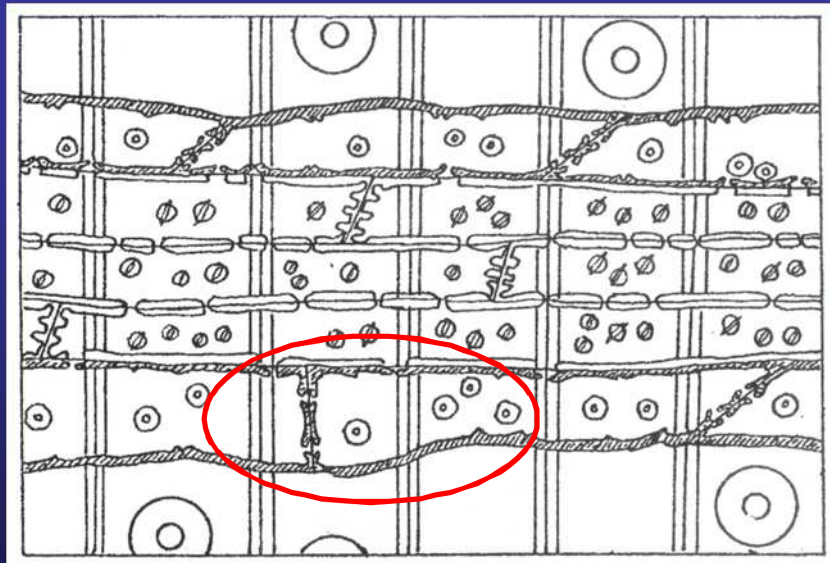
ztluštěniny

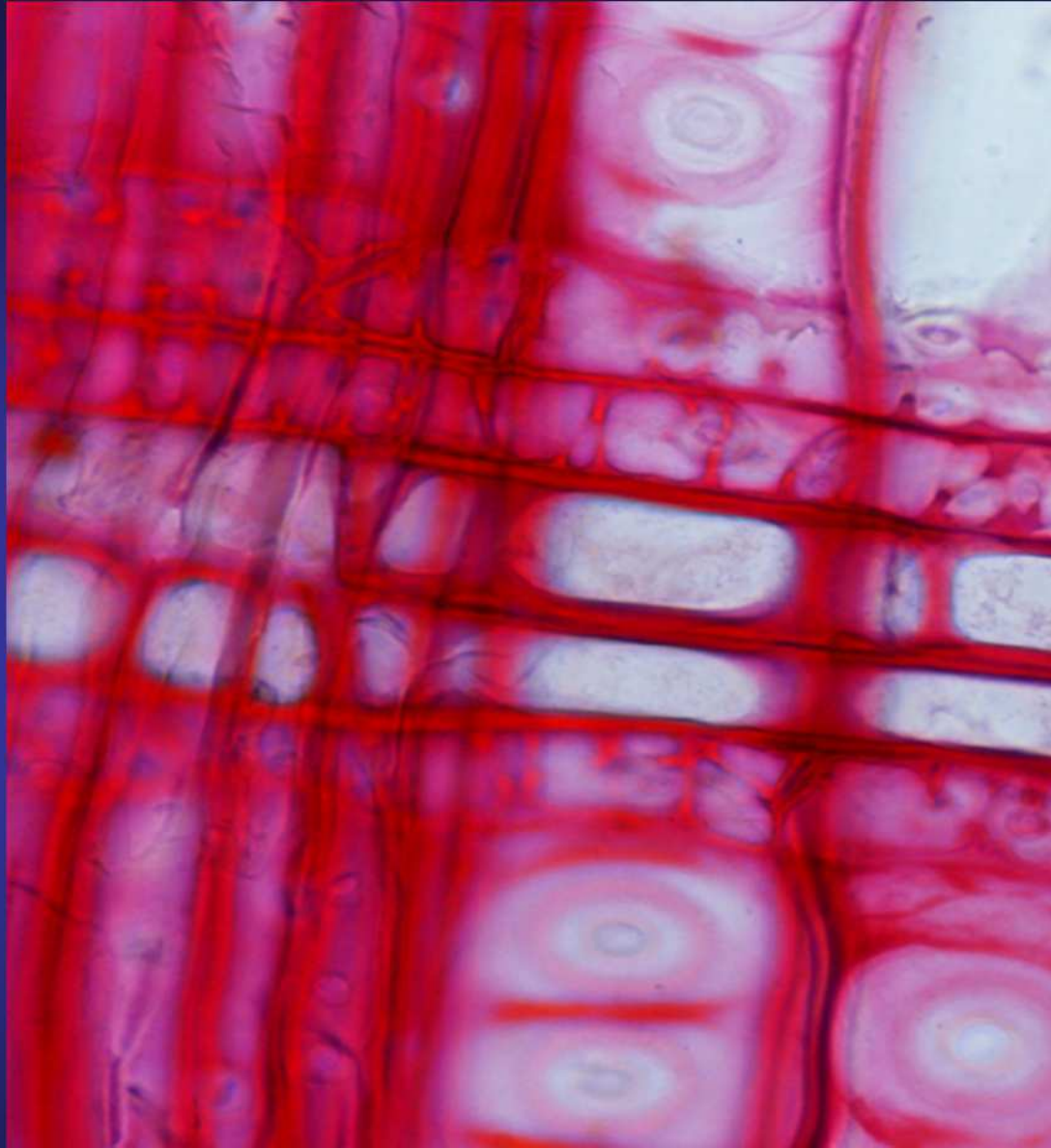
400x

příčné (ležaté) tracheidy

- součást dřevných paprsků = probíhají v příčném směru!!
- menší, kratší než podélné tracheidy, menší dvojtečky
- možná přítomnost ztluštěnin (např. zubaté) = diagnostický znak!!

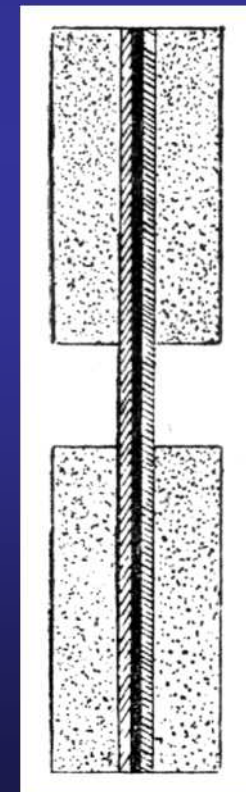
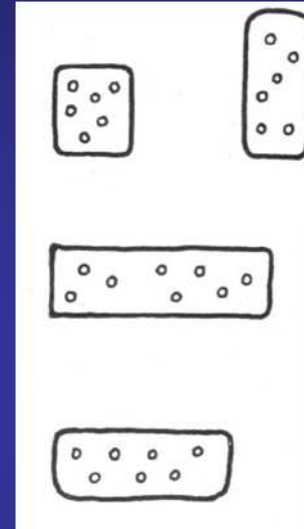

400x

PARENCHYMATICKÉ BUŇKY

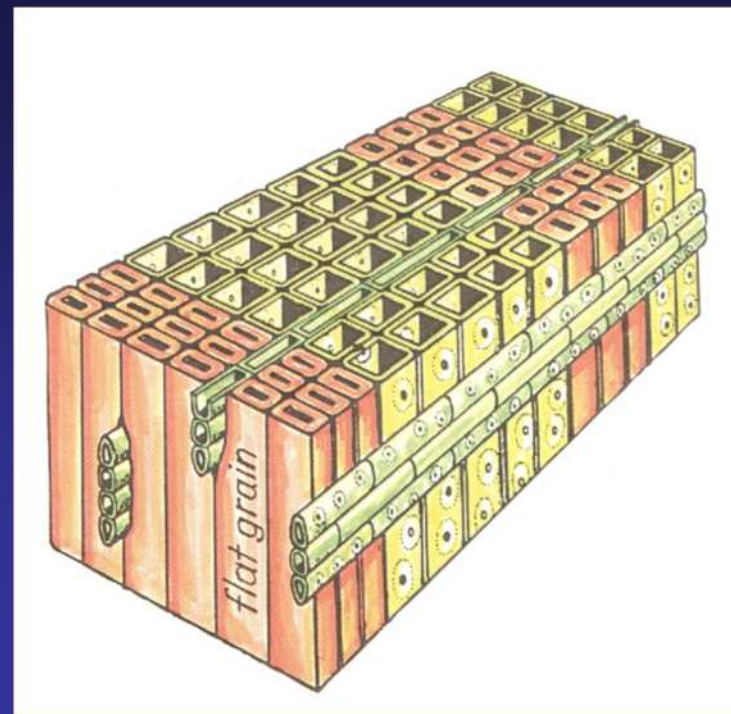
- obdélníkový tvar
- *jednoduché ztenčiny*
- zdřevnatělé stěny buněk, ale udržují si delší dobu živou cytoplazmu
- vodivá a zásobní funkce
- tvorba dřevných paprsků, podélného parenchymu a pryskyřičných kanálků

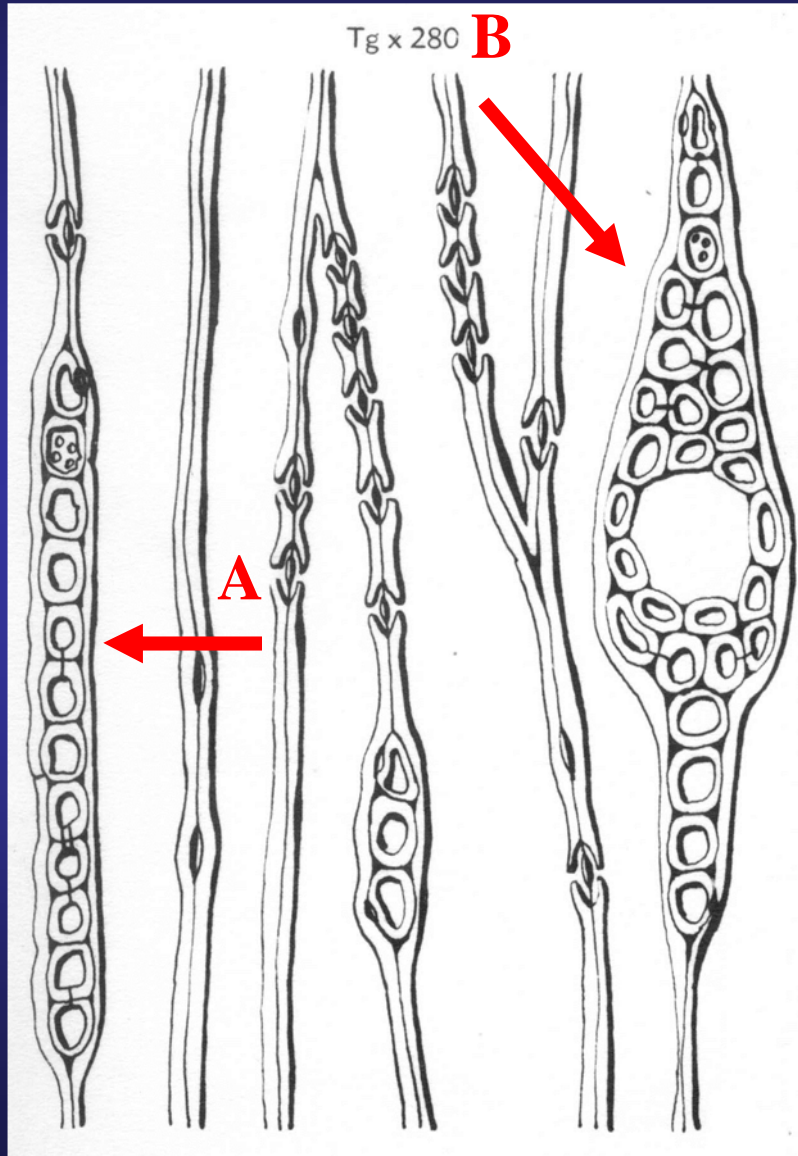

dřeňové paprsky

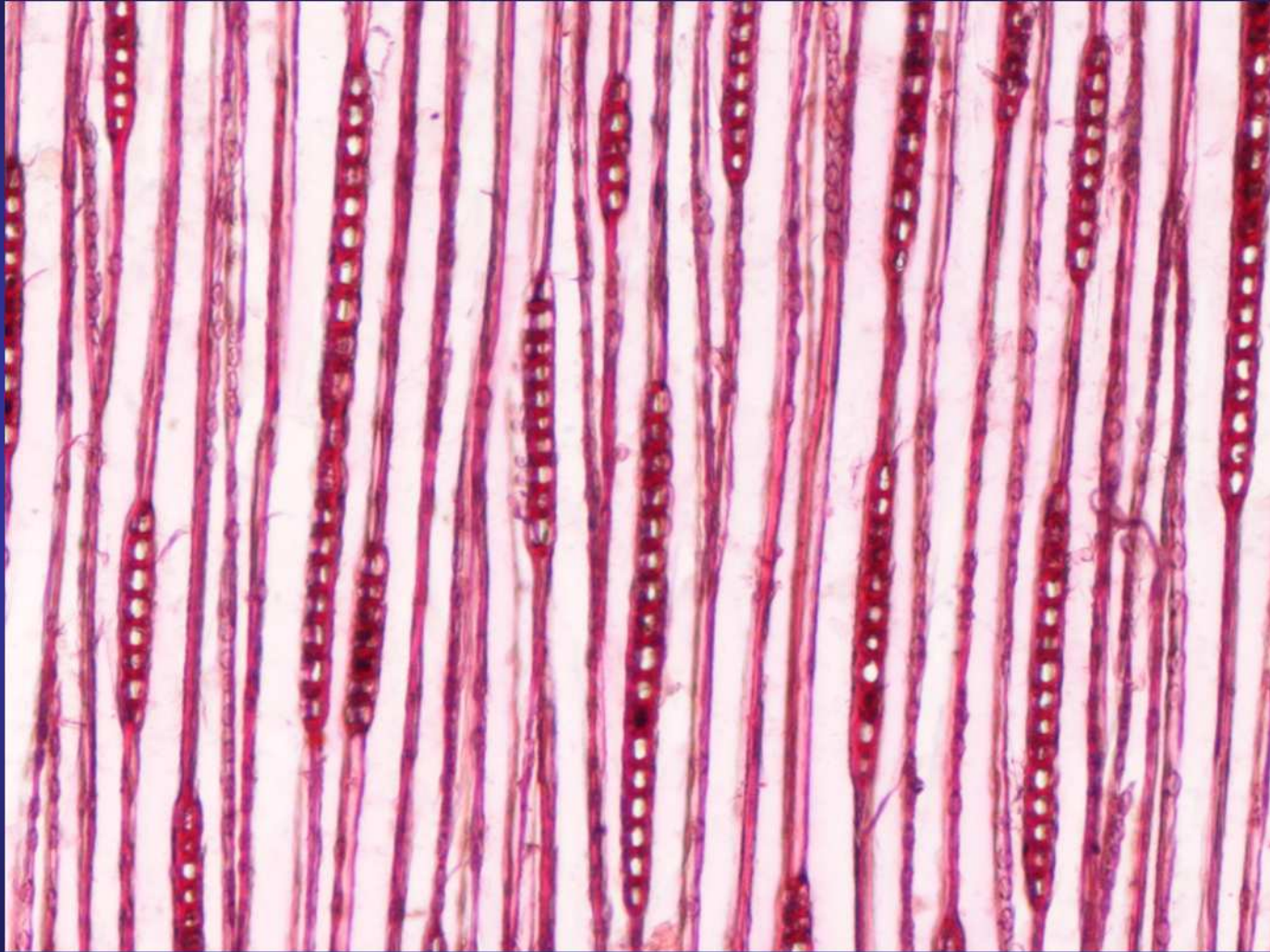
- 5-10 % objemu všech elementů
- orientované kolmo na letokruhy
- vedení vody, asimilátů; ukládání zásobních látek
- některé dřeva krystaly
- **homocelulární x heterocelulární**
- zubaté ztluštění
- jednovrstevné
(horizontální pryskyřičné kanálky = vícevrstevný)
- **křížové pole**

výška a vrstevnatost

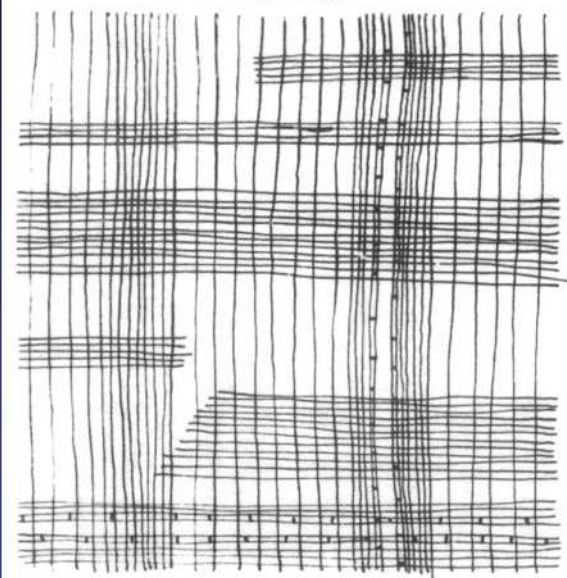
A) jednovrstevné
B) vícevrstevné

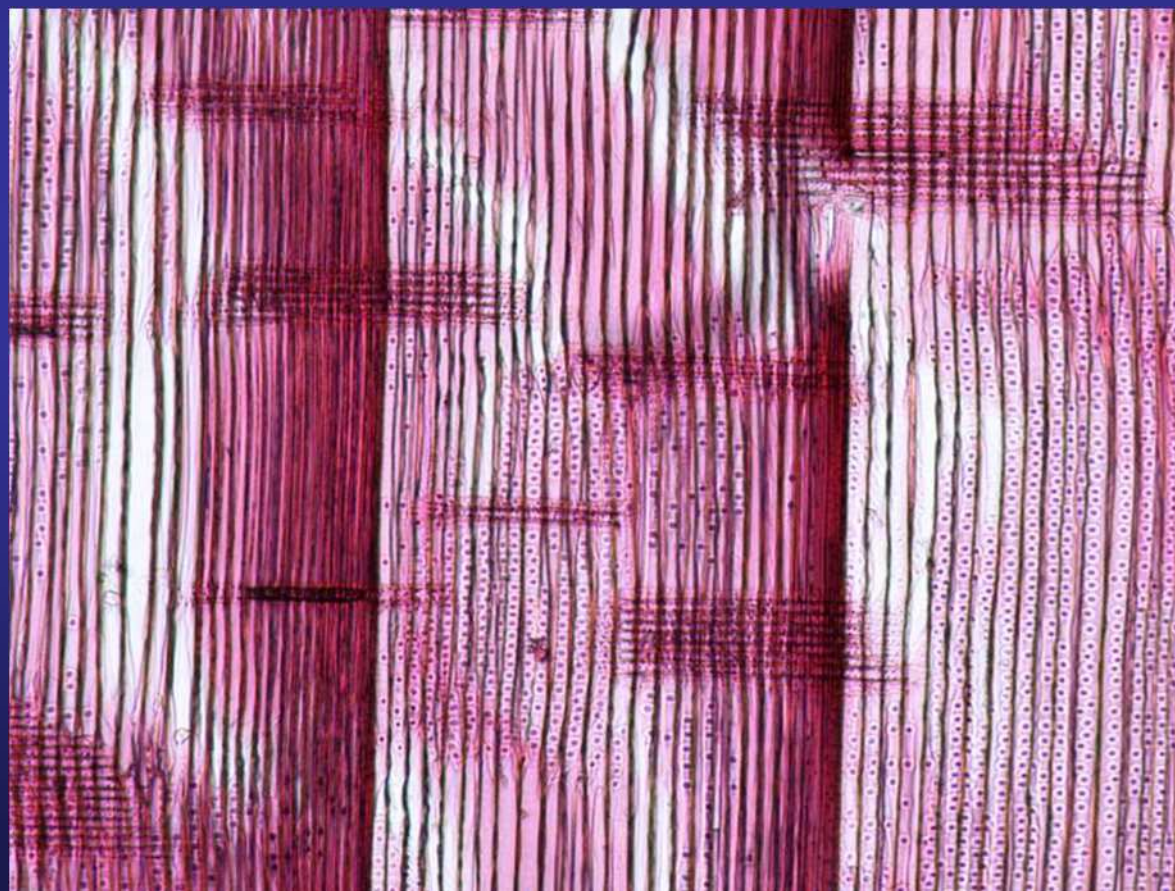
100x

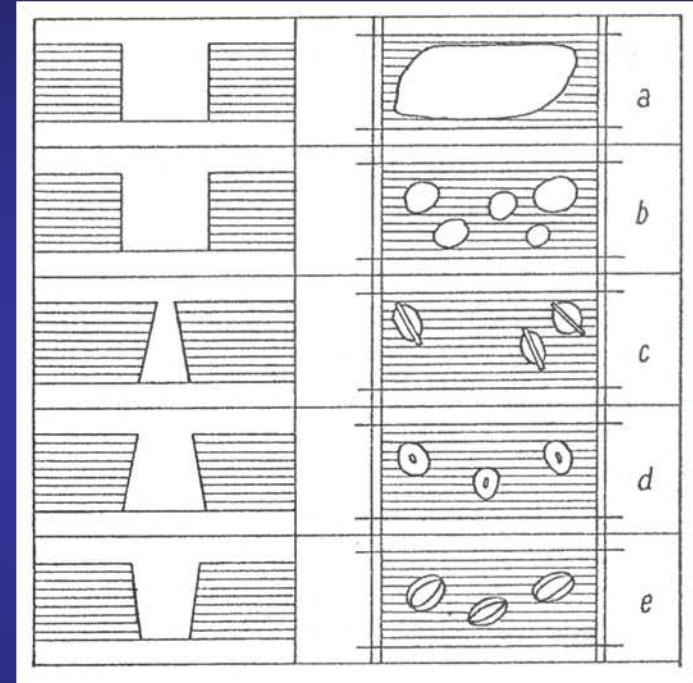
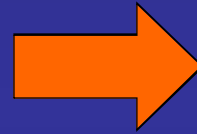
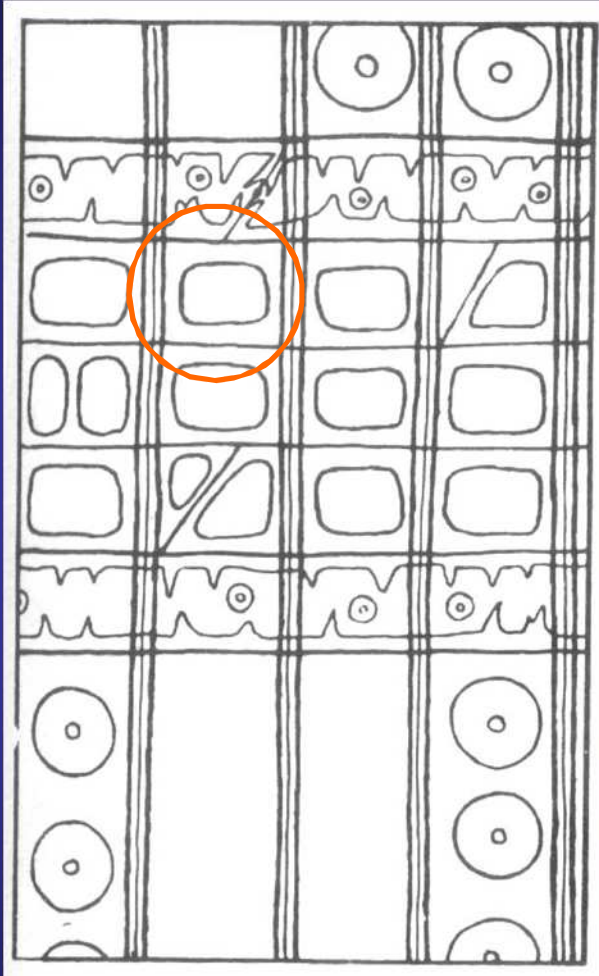
Ra x 25

křížové pole

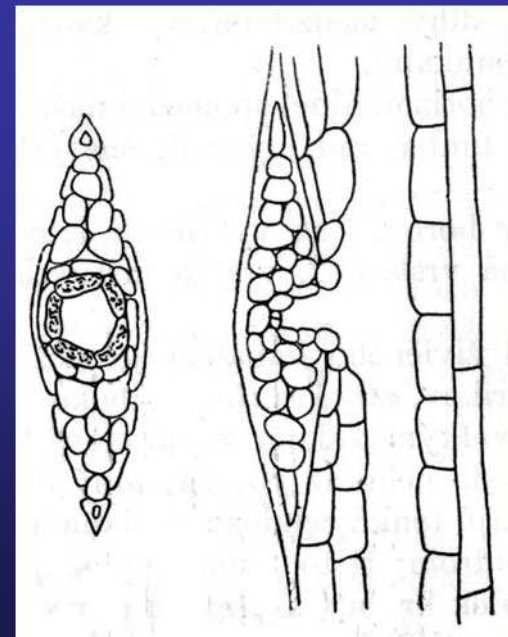
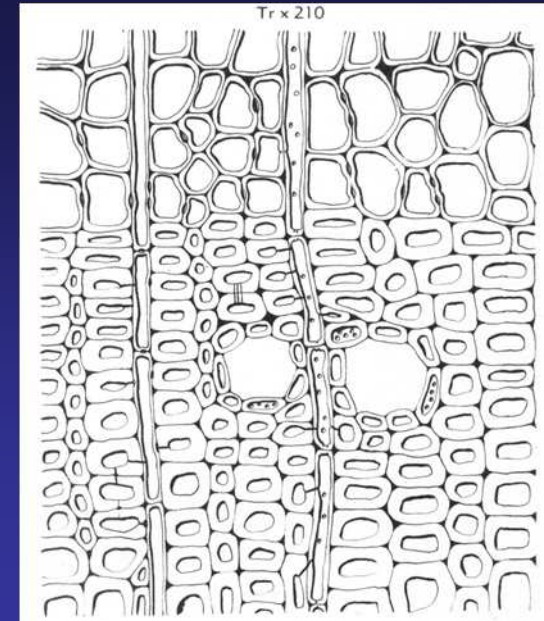
typy ztenčenin

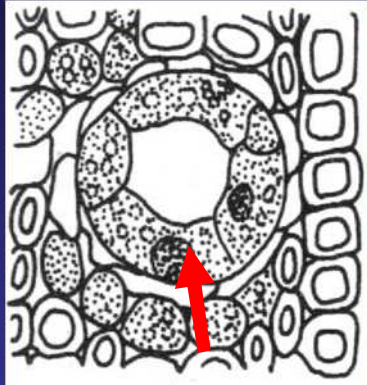
- a - oknový** (borovice)
- b - pinoidní** (borovice)
- c - piceoidní** (smrk, modřín)
- e - cupressoidní** (tis)
- f - taxodioidní** (jedle)

pryskyřičné kanálky

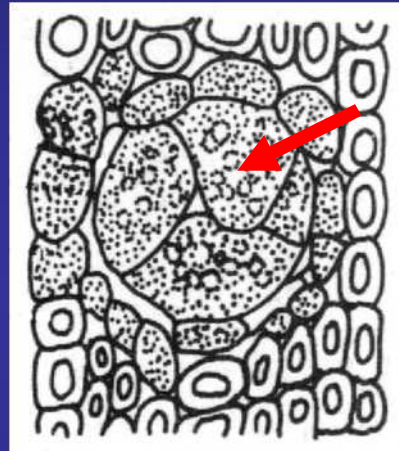
- jen některé dřeviny
- mezibuněčné prostory vyplněné pryskyřicí (vznikly rozestoupením buněk, popř. rozpuštěním buněk)
- výstelkové buňky (epitel) jsou živé
- vertikální a horizontální síť
- vznik dalších kanálků následkem poranění

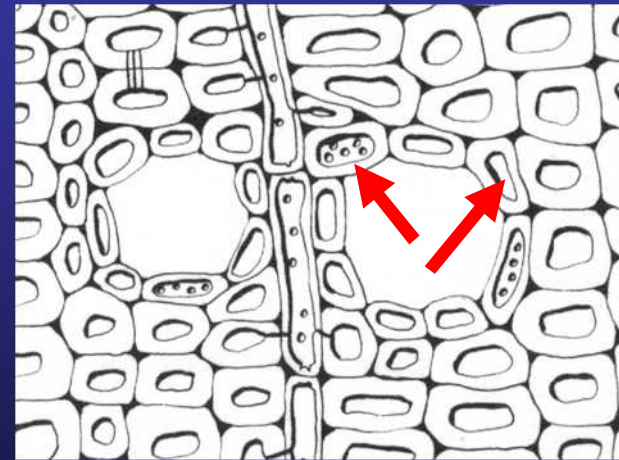

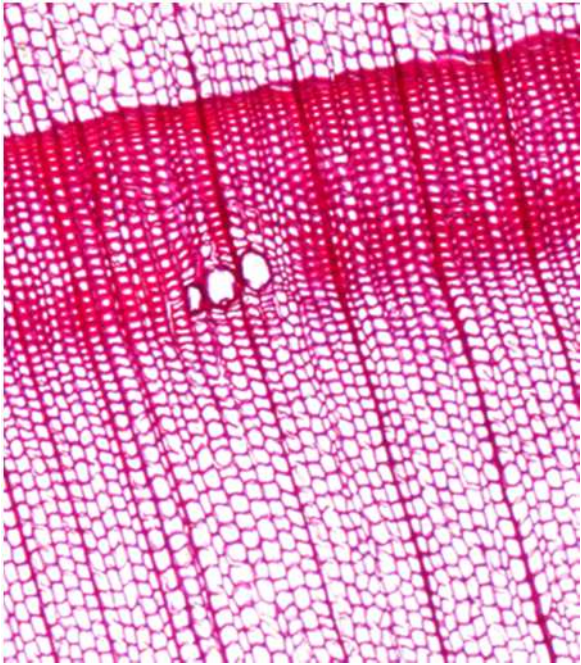

epitel tenkostěnný

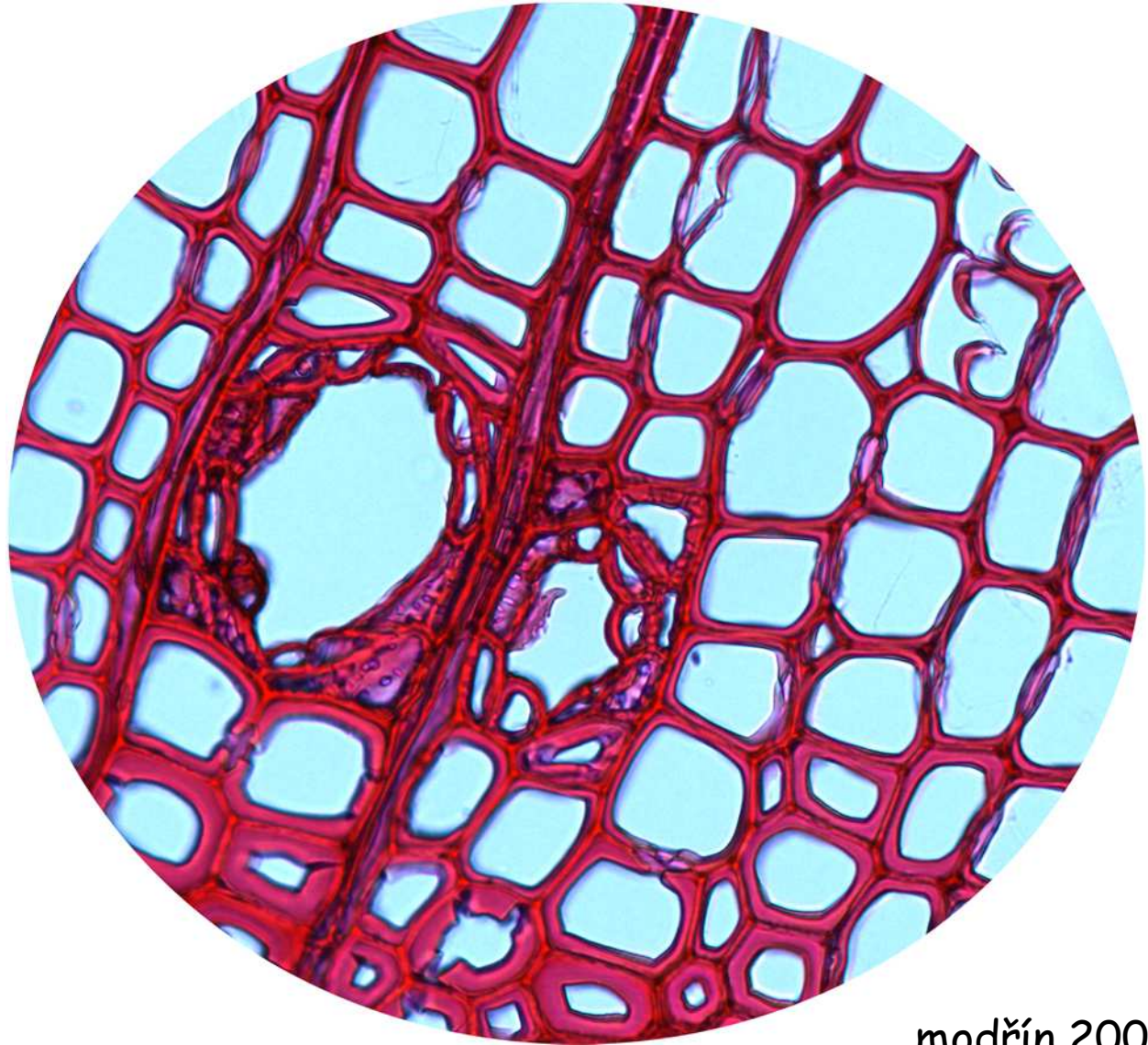

epitel tlustostěnný

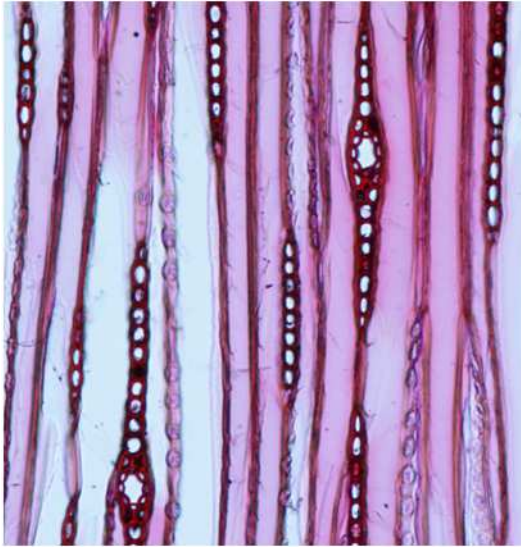
40x

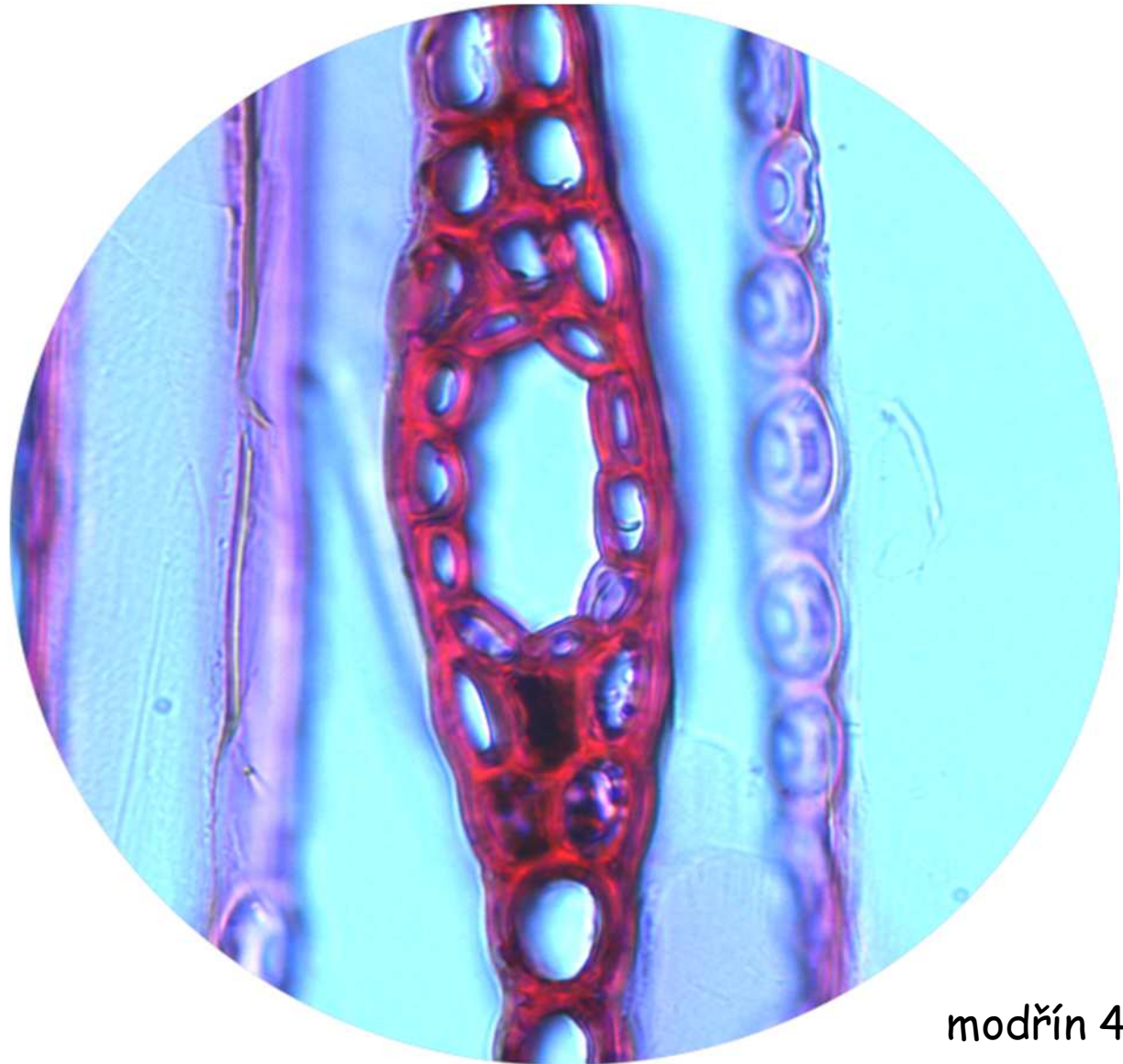
modřín 200x

Pryskyřičné kanálky

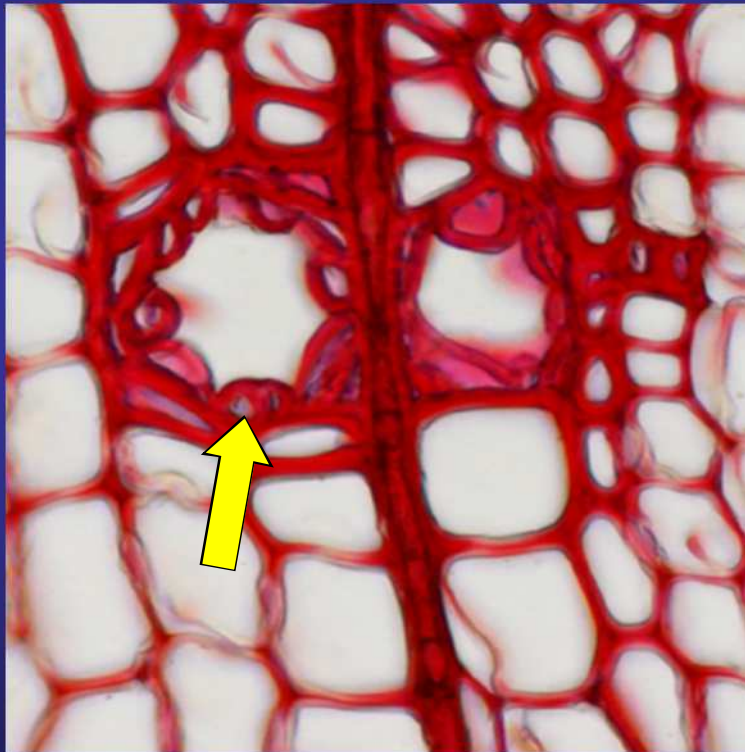

100x

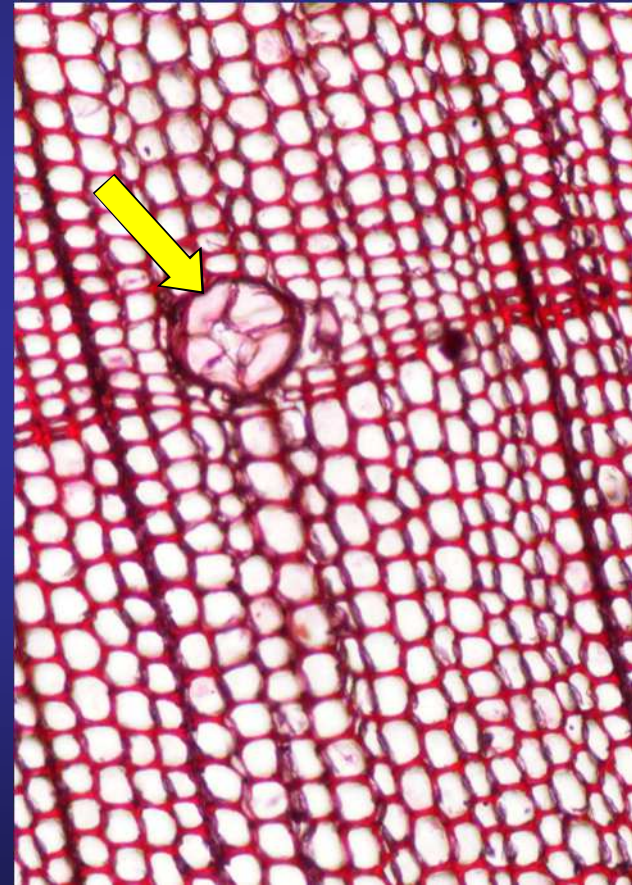
modřín 400x

tlustostěnný

200x

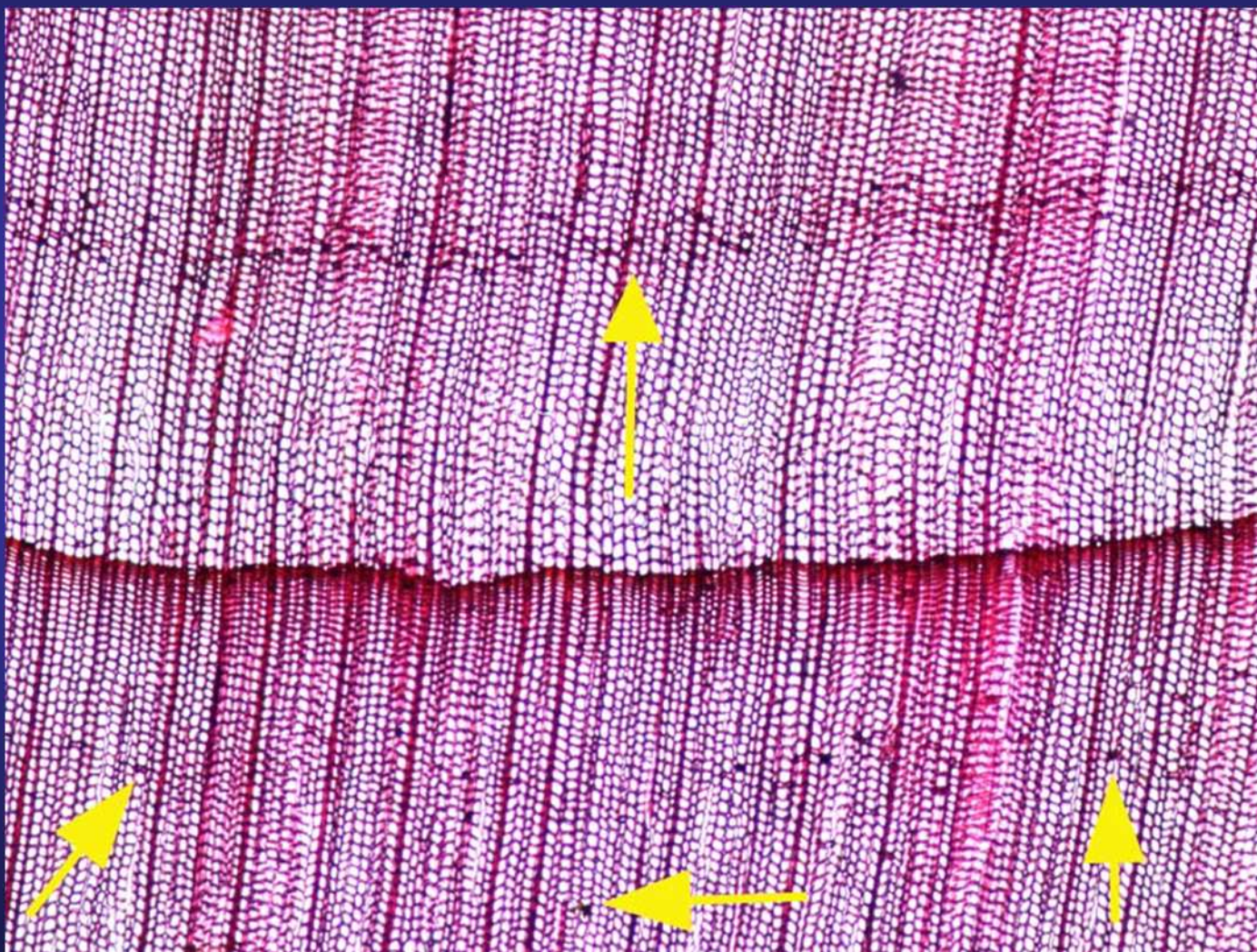
tenkostěnný

100x

axiální parenchym

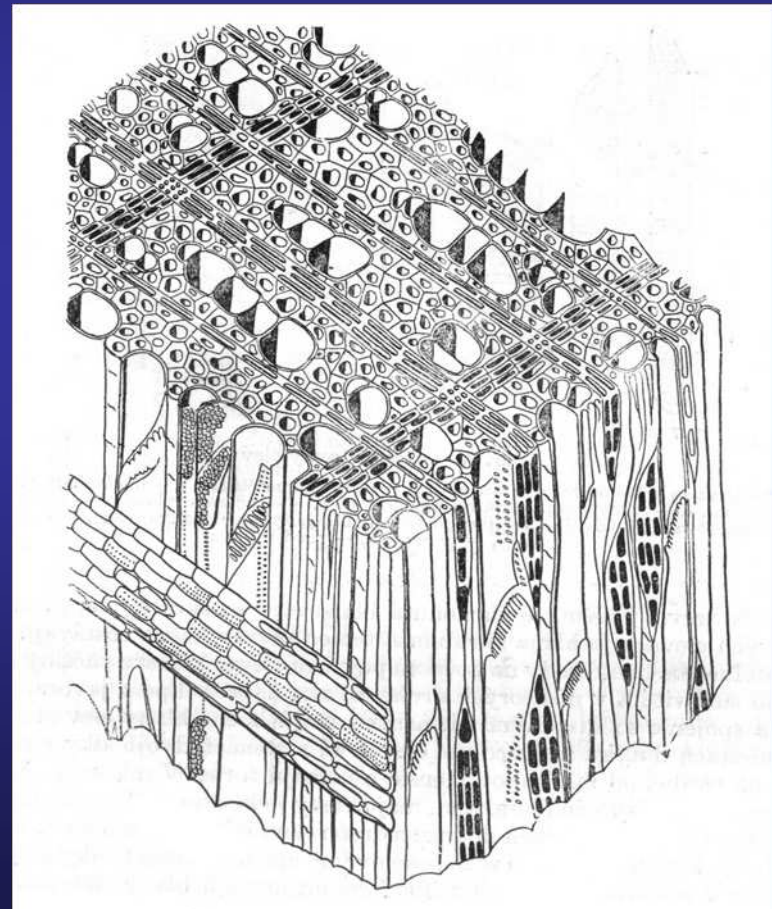

jalovec
40x

LISTNÁČE

- vývojově mladší
- složitější stavba
- funkční specializaci anatomických elementů
- velikost elementů
- tvarová rozmanitost

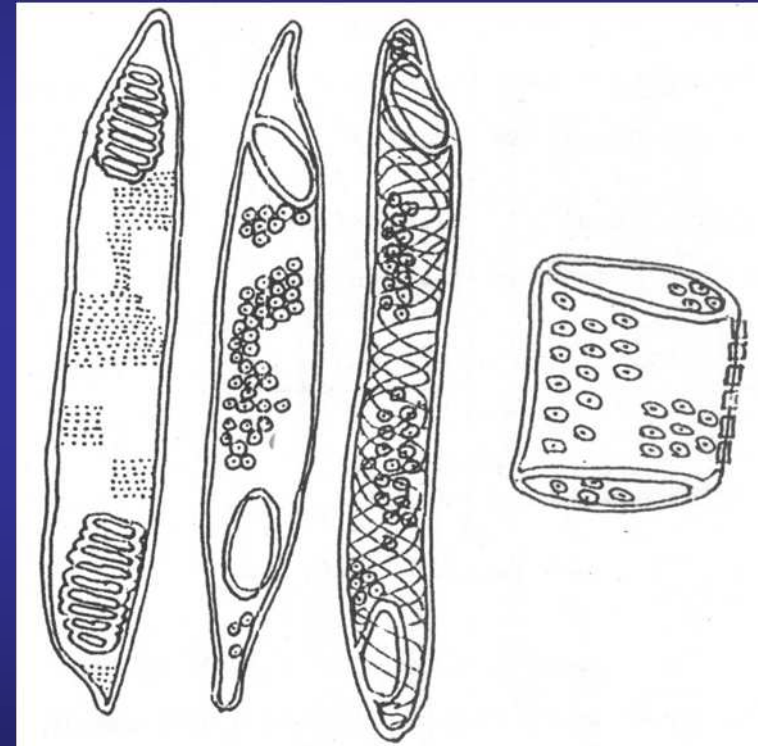

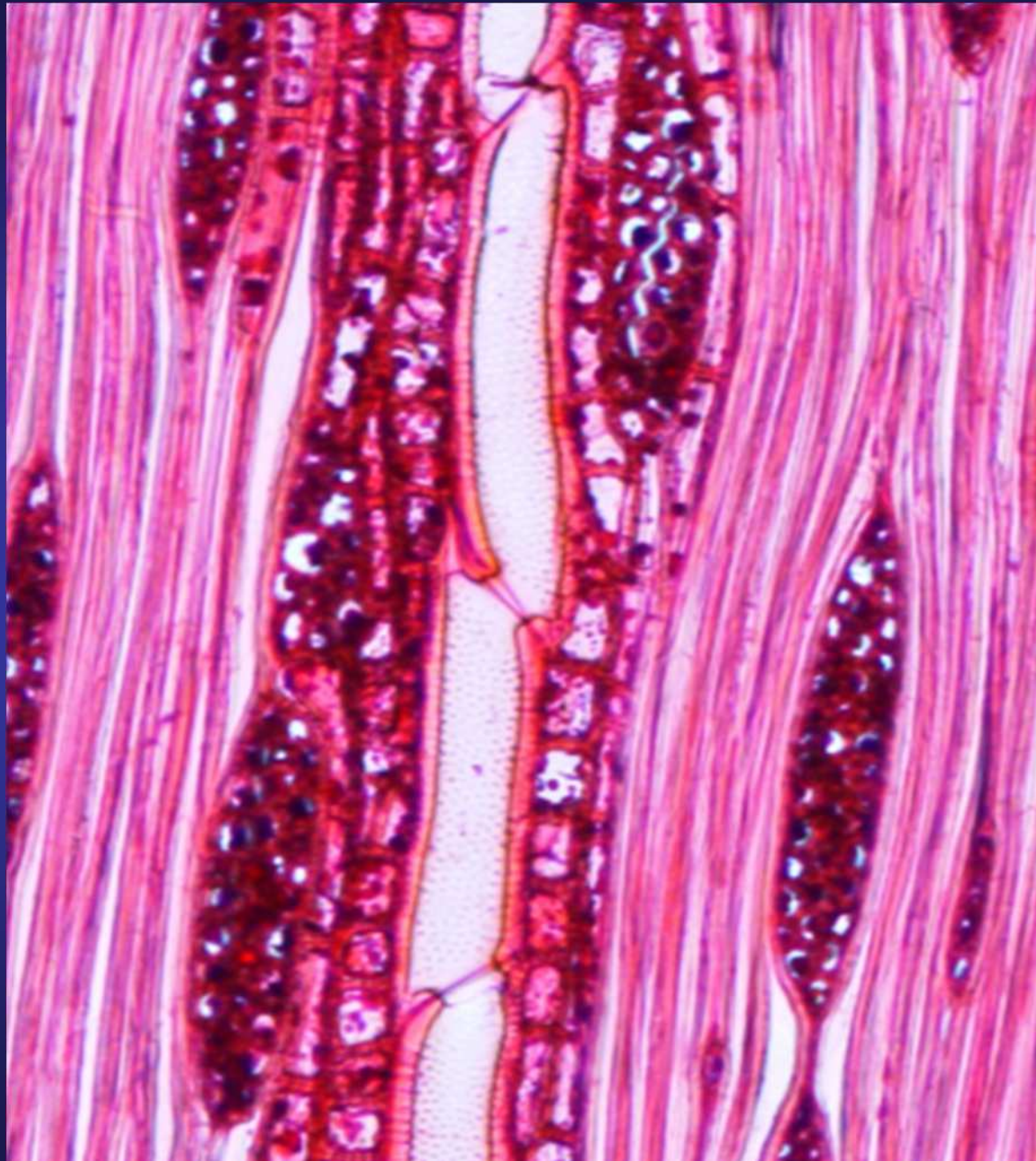
dřevo listnáčů tvoří:

- **cévy** (tracheje),
- **cévice** (cévovité, vláknité, vazicentrické),
- **libriformní** (dřevní) **vlákna**
- **parenchymatické buňky**
- orientovány ve směru podélné osy nebo kolmo
- mechanická, vodivá, zásobní a vylučovací funkce

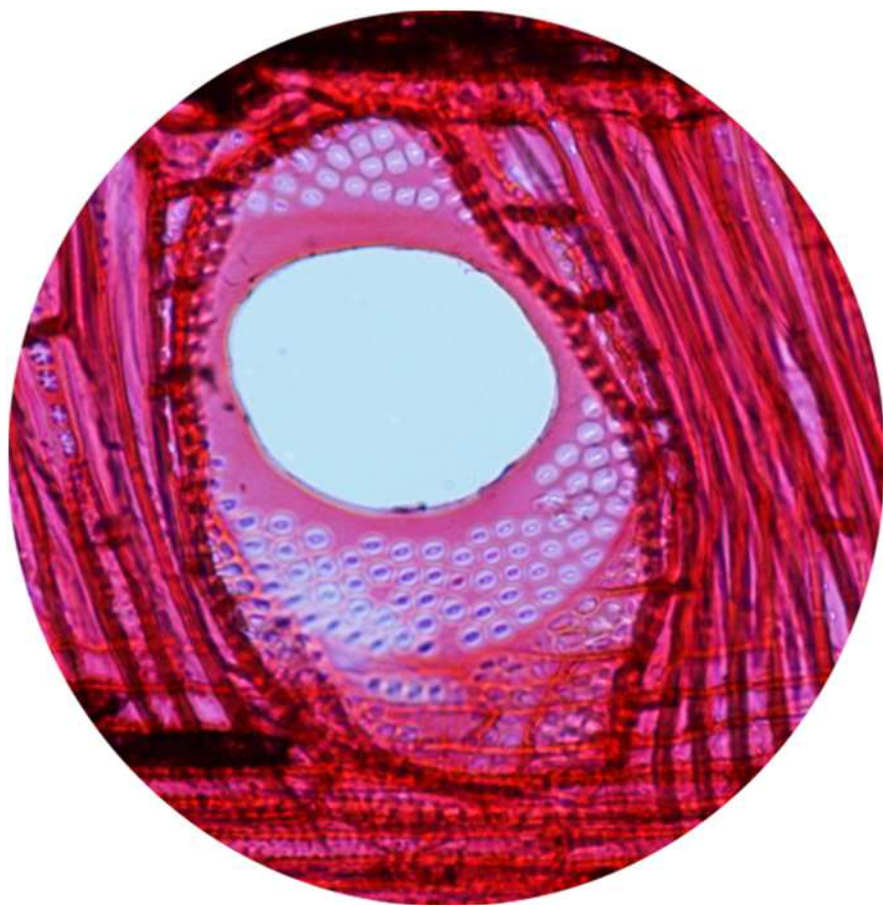
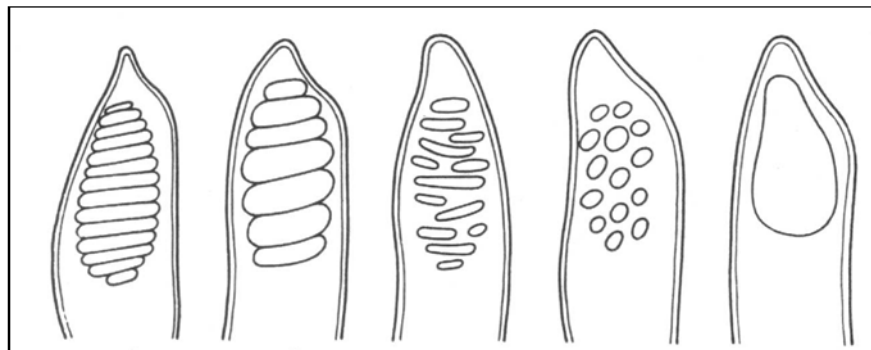
CÉVY

- vodivé elementy listnáčů
- síť vodivých drah v podélném směru
- skládají se z **cévních článků**
- **perforace**
(jednoduchá, složená)
- dvůrkaté ztenčeniny (různý tvar a typická seskupení)
- spirální ztluštěniny
- **thyly**

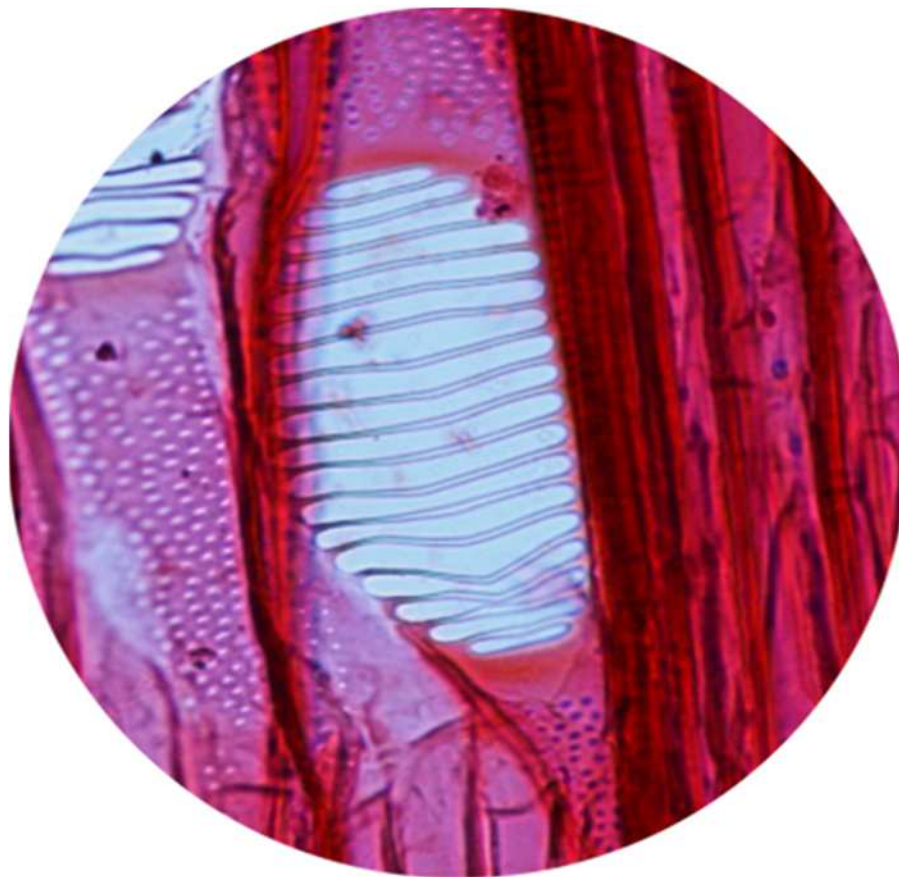

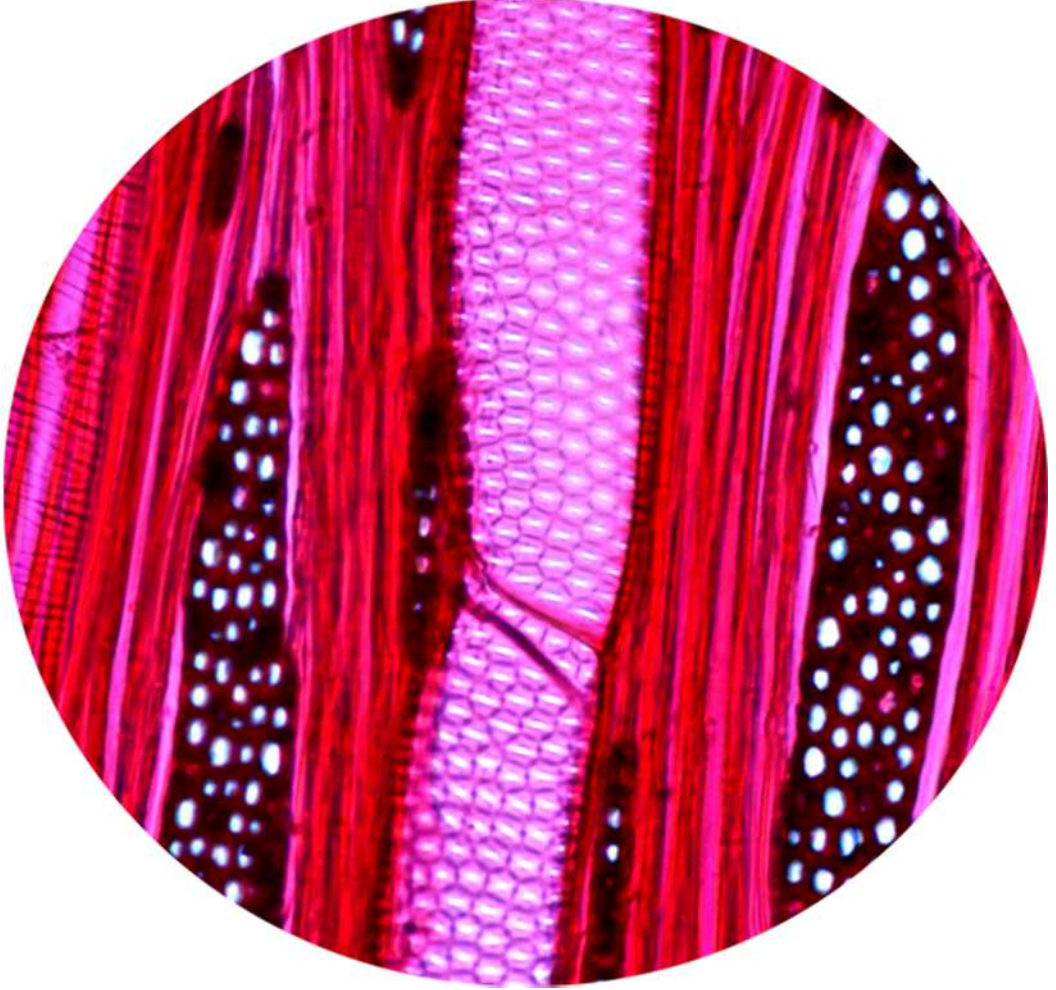
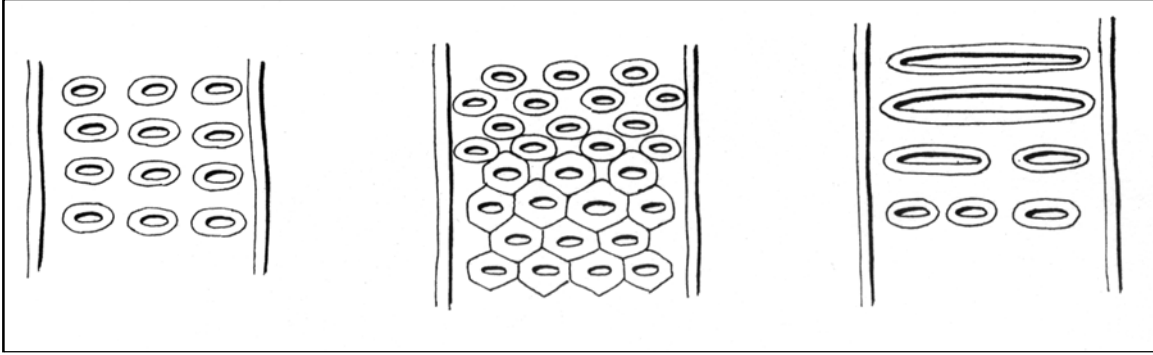

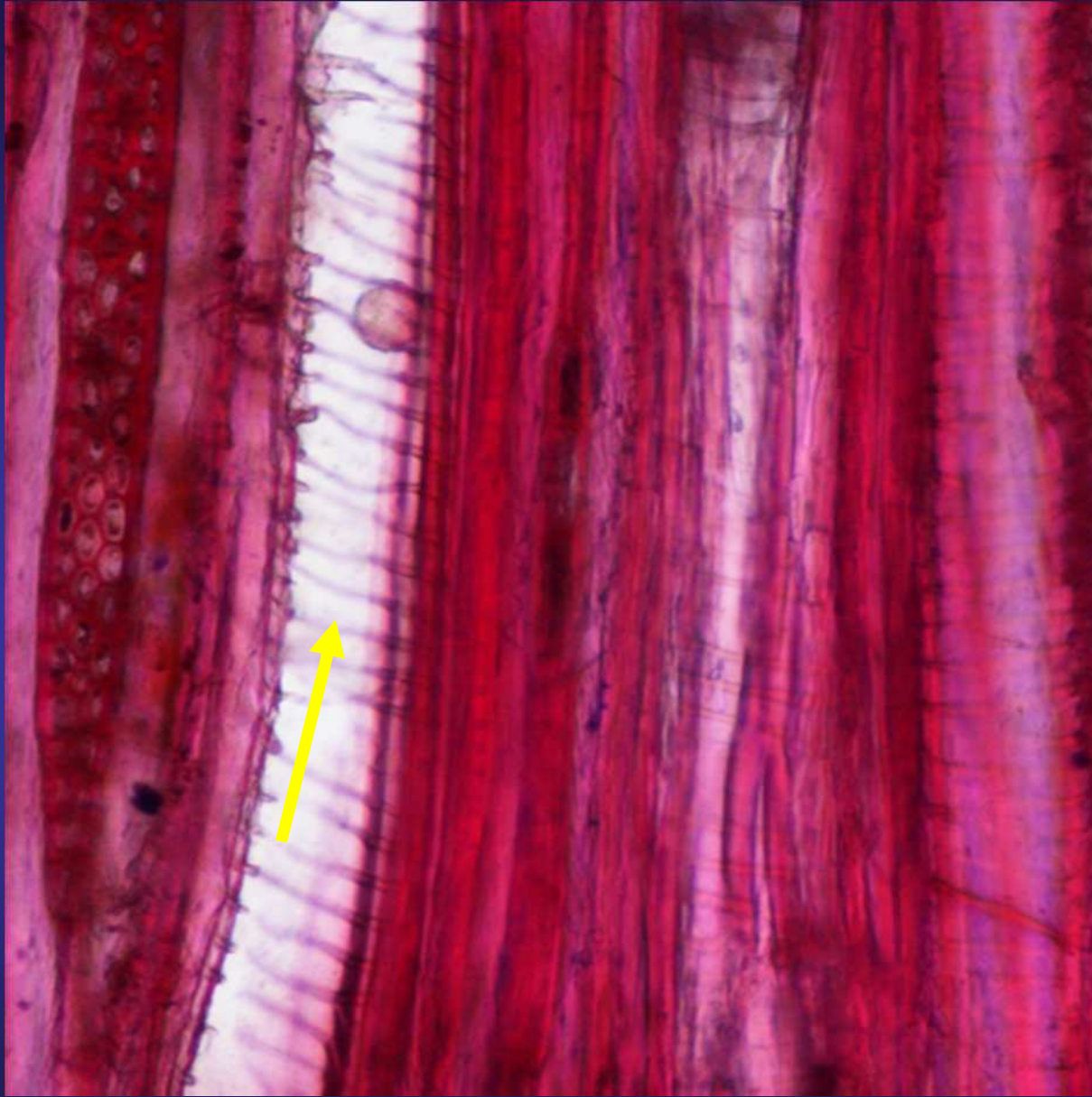
ořešák 200x

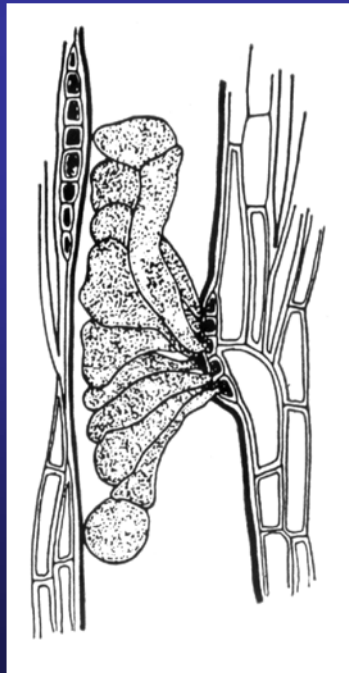
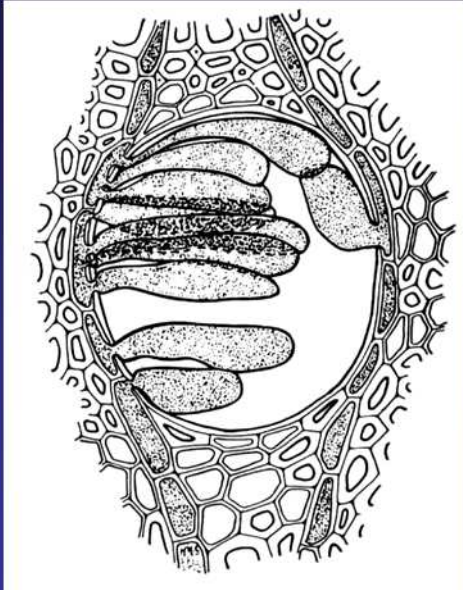
olše 200x

200x

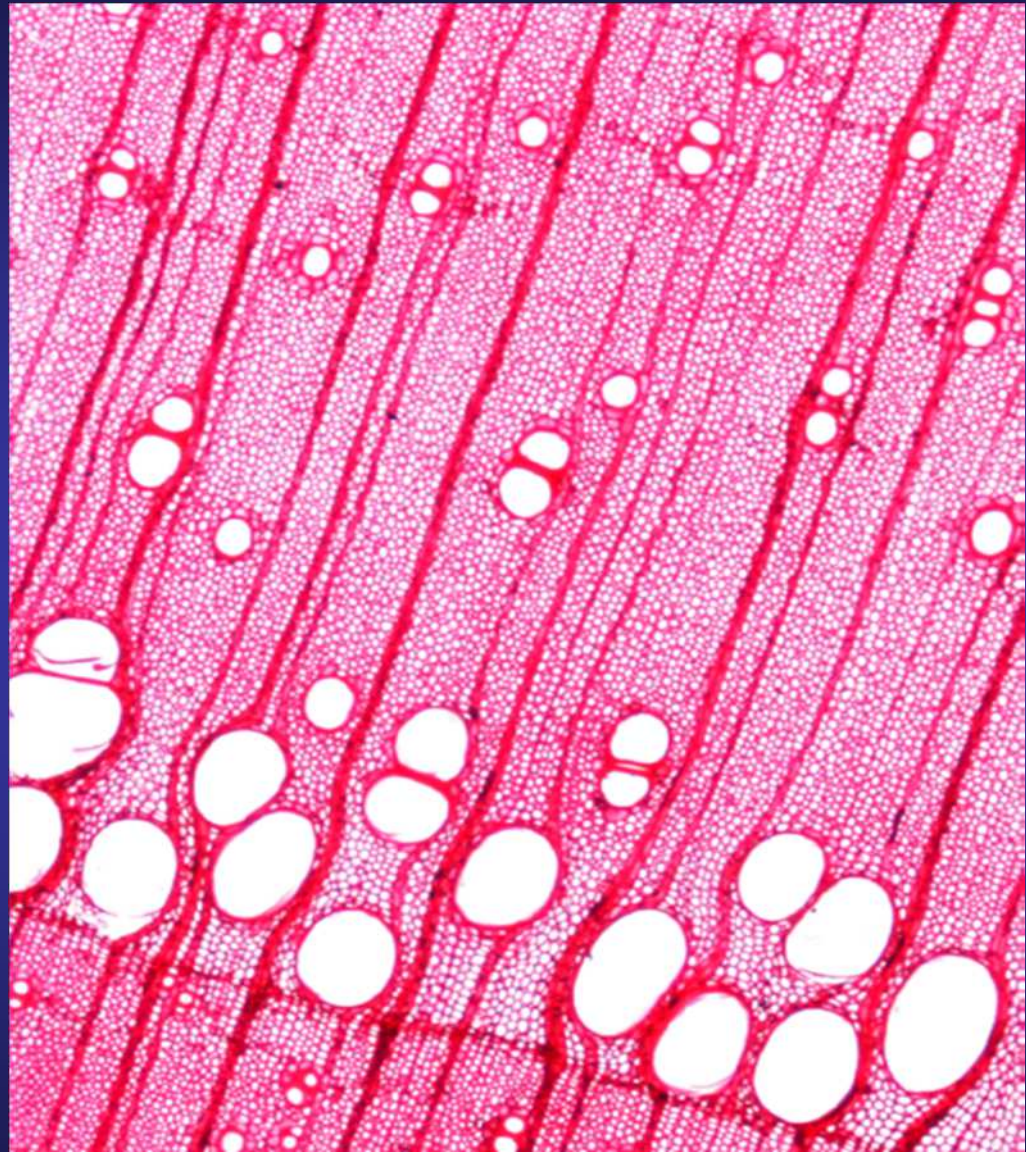
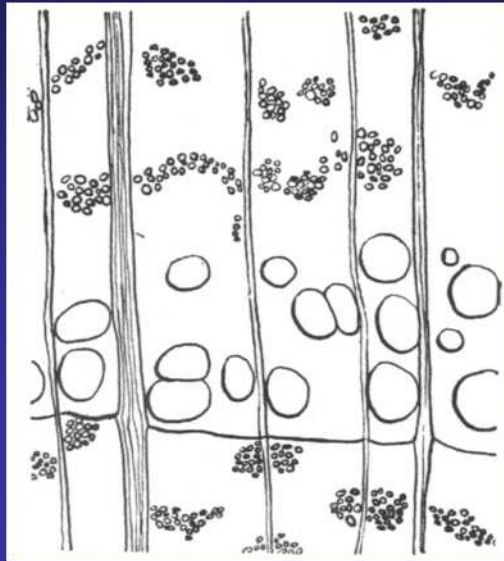

40x

- zastoupení ve dřevě = cca 10 %
- podíl a rozměry závisí na dřevině, stáří, poloze v kmeni, pěstební výchově
- podle průměru = ***makropóry a mikropóry***
- podle rozměrů a uspořádání na příčném řezu:
  - ***kruhovitě pórovité***
  - ***roztroušeně pórovité***
- různé seskupení na příčném řezu

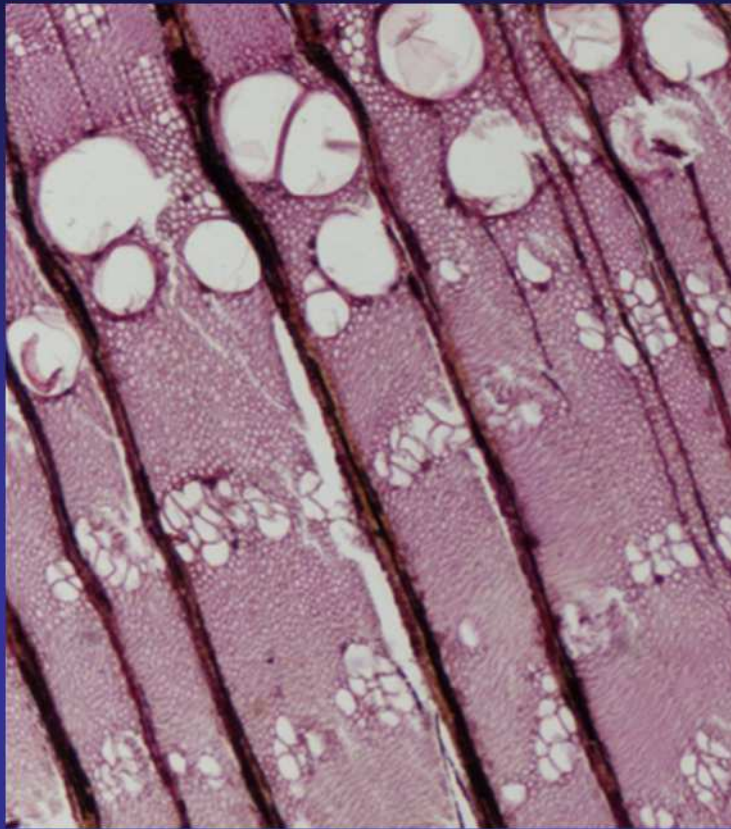

kruhovitě pórovité

40 x

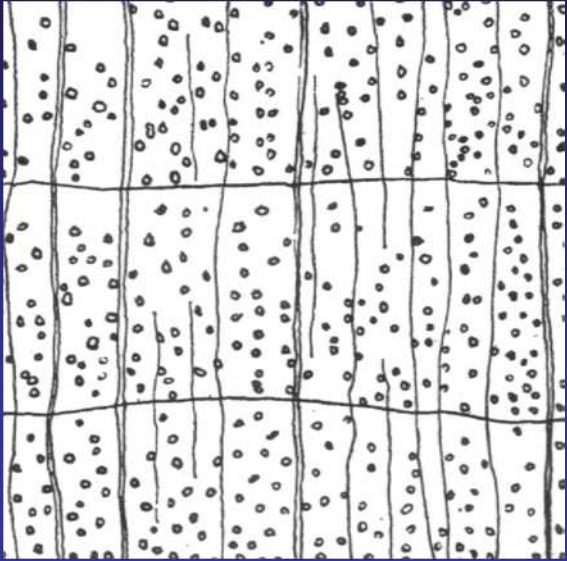
40x

40x

roztroušeně pórovité

40 x

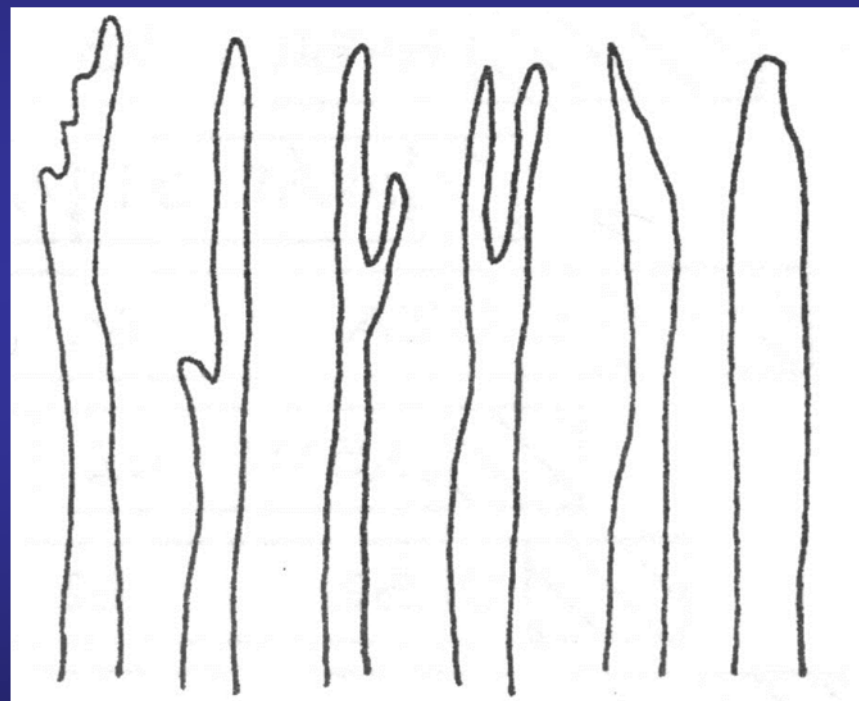
CÉVICE

- přechodné typy anatomických elementů
- vodivá, mechanická a zásobní funkce
- dvojtečky, šroubovice
- ***cévovité, vláknité, vazicentrické***
- nemusí se vyskytovat vždy všechny typy
- zastoupení u jednotlivých dřev rozdílné

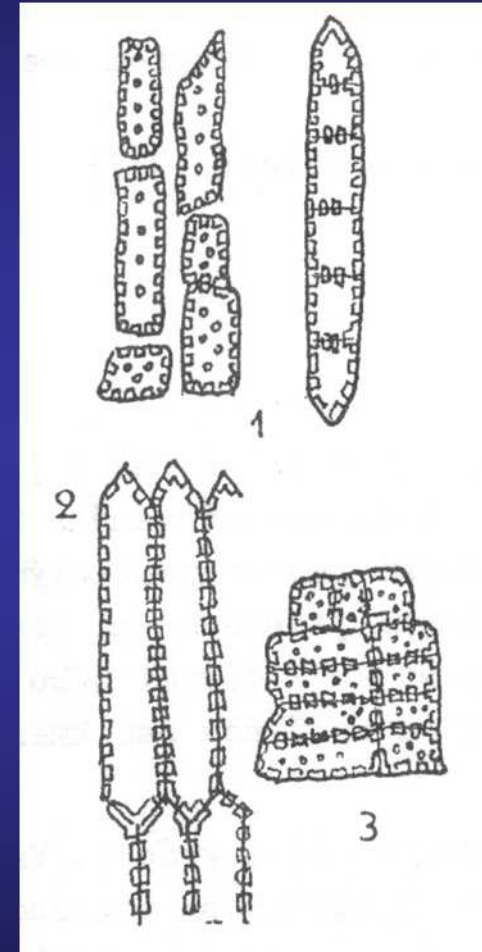
LIBRIFORMNÍ VLÁKNA

- = libriform = dřevní vlákna
- v průměru 50 – 60 % objemu dřeva (podle dřeviny)
- mechanická funkce
- různé zakončení

PARENCHYMATICKÉ BUŇKY

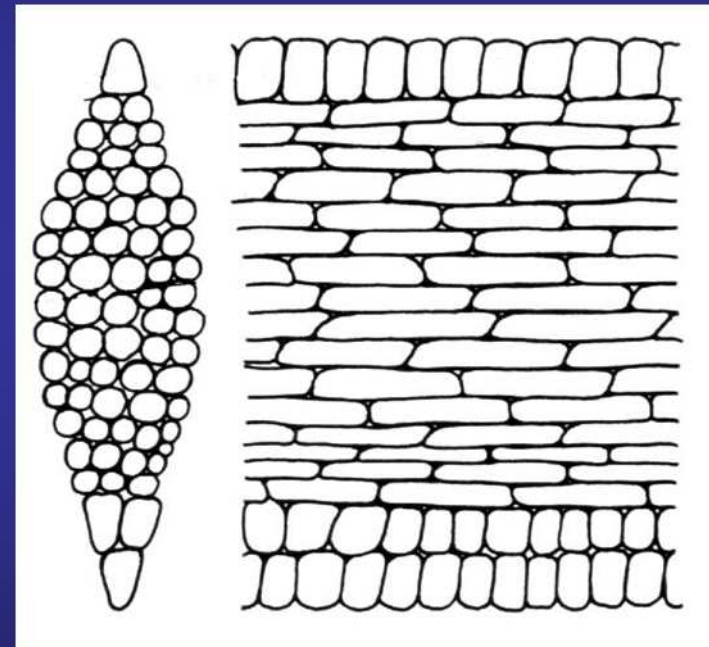
- více než u jehličnanů (8-35 % objemu)
  - větší tvarová rozmanitost
  - lignifikované, ale delší dobu živé
  - jednoduché ztenčeninny
  - vodivá a zásobní funkce
  - často inkluze organických látek a krystaly
  - parenchym axiální a radiální
- podílí se i na stavbě kanálků a traumatického parenchymu (např. dřeňové skvrny)

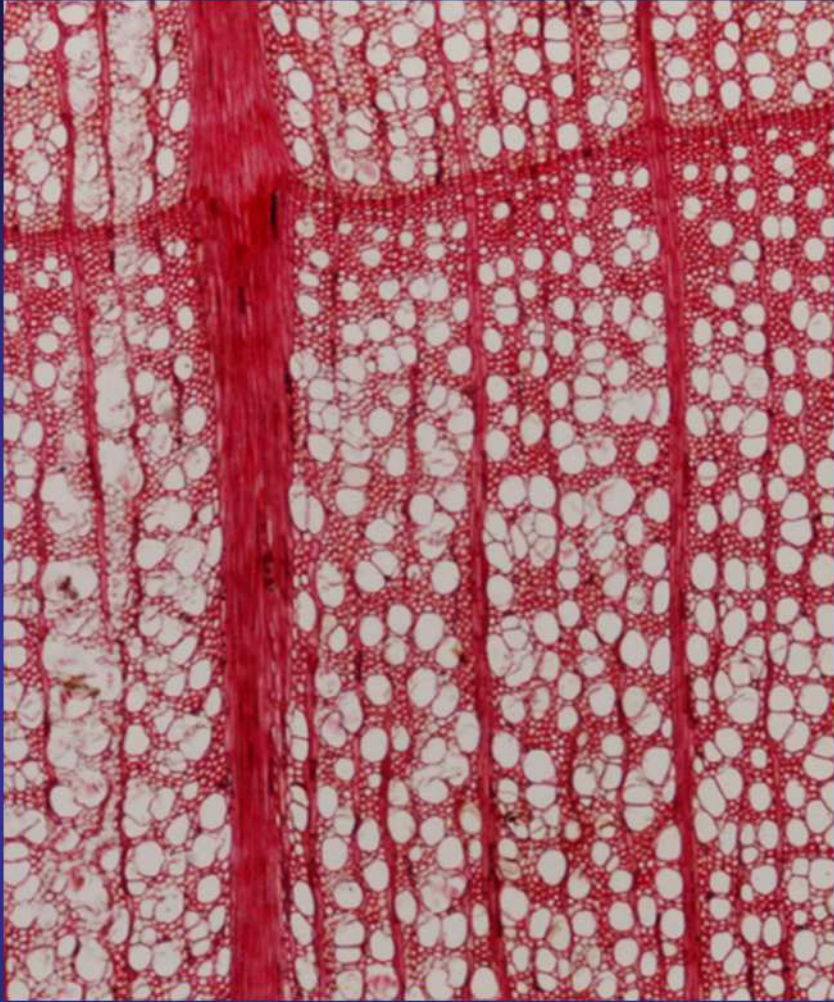

dřeňové paprsky

- více než u jehličnanů
- vodivá funkce v příčném směru + zásobní
- různá výška a vrstevnatost
- stojaté, ležaté a čtvercové buňky
- **homogenní a heterogenní**
- **nepravé (sdružené) dřeňové paprsky**
- možnost rozšíření na hranici letokruhu

40x

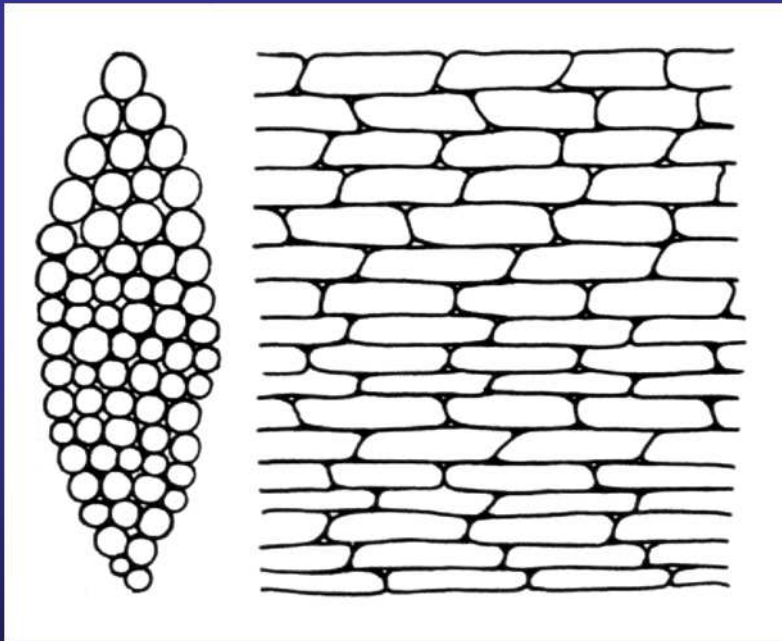

100x

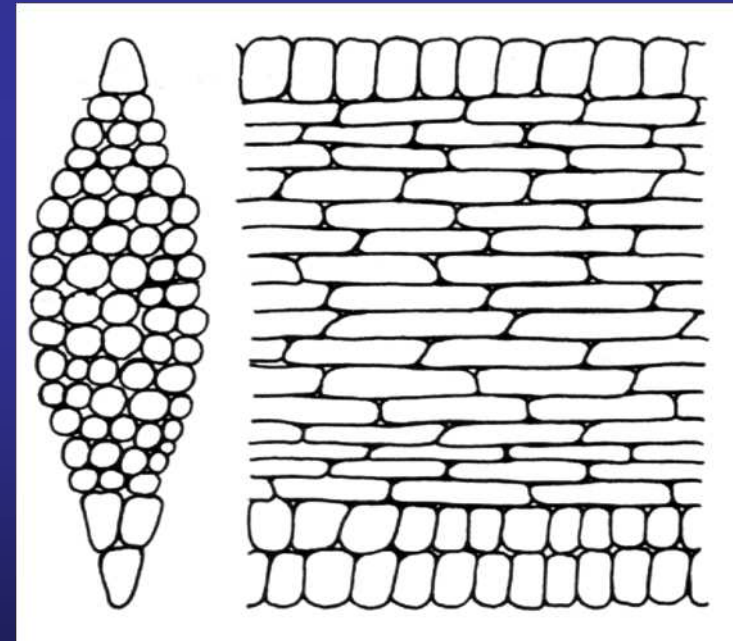
I. *homogenní* = tvarově stejný typ buněk

II. *heterogenní* = tvarově odlišné buňky

I.

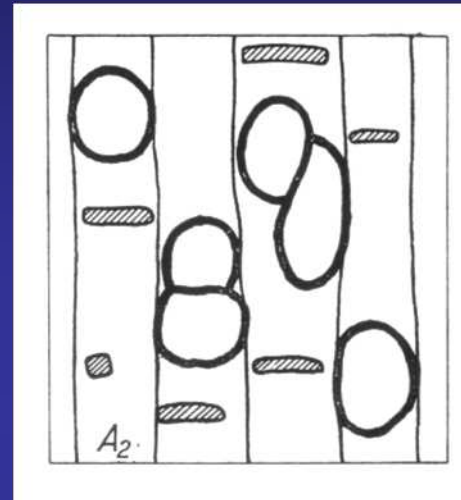
II.

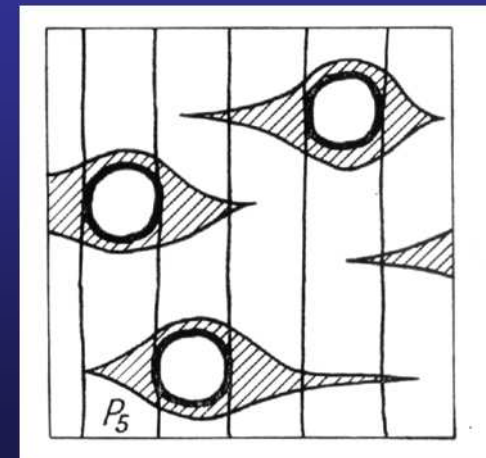

podélný dřevní parenchym

- rovnoběžně s osou kmene
- zásobní funkce
- propojené s dř. paprsky
- větší zastoupení než u jehličnanů
- charakteristické útvary na příčném řezu
- podle kontaktu s cévami **apotracheální a paratracheální**

rozptýleně
nakupený

vazicentrický
křídlovitý